

חלק שני: דין וחשבון הדירקטוריון לדוחות הכספיים ליום 31 בדצמבר 2011

הננו מתכבדים להגיש בזאת את דו"ח הדירקטוריון על מצב ענייני החברה ליום 31 בדצמבר 2011.

1. מאפיינים כלליים של החברה**1.1. תאור כללי**

החברה הוקמה בשנת 1999 על-ידי מנורה מבטחים פנסיה בע"מ, כחברה פרטית מוגבלת במניות, התחילה לפעול בתחום קופות הגמל וההשתלמות בשנת 2003, והחל משנת 2005 הינה חברה בת בבעלות ובשליטה מלאה של מנורה מבטחים פיננסים בע"מ (להלן: "מנורה מבטחים פיננסים"). מנורה מבטחים פיננסים הינה חברה בת בבעלות מלאה של מנורה מבטחים החזקות בע"מ (להלן: "מנורה מבטחים החזקות").

החברה מנהלת בנאמנות, נכון לתום שנת 2011, 13 קופות גמל מסוגים שונים, בהתאם לחוק הפיקוח על שירותים פיננסיים (קופות גמל), התשס"ה-2005: מנורה גמל (אשר הינה קופה מסלולית ובה 7 מסלולים), מבטחים תגמולים ופיצויים, מנורה מבטחים אמיר (אשר הינה קופה מסלולית ובה 3 מסלולים, מתוכם 2 מביחי תשואה), מור מנורה מבטחים (אשר הינה קופה מסלולית ובה 3 מסלולים), מנורה מבטחים תעוש (אשר הינה קופה מסלולית ובה 2 מסלולים), מנורה מבטחים יתר (אשר הינה קופה מסלולית ובה 4 מסלולים, מתוכם 3 מביחי תשואה), מנורה השתלמות (אשר הינה קופה מסלולית ובה 5 מסלולים), מנורה מבטחים השתלמות (אשר הינה קופה מסלולית ובה 6 מסלולים), להבה קרן השתלמות (אשר מוזגה ביום 1.1.2012 אל מנורה מבטחים השתלמות כמפורט להלן), מבטחים מרכזית לפיצויים, מנורה מרכזית לפיצויים, מבטחים קופת גמל למטרות חופשה, חגים והבראה ו- מנורה מבטחים - משתתפת בפנסיה תקציבית.

1.2. מיזוגי קופות ומסלולים

בחודש דצמבר 2011 הושלם מיזוג קופת הגמל "מנורה גמל מיתר" (מ"ה 981) אל מסלול השקעה "מנורה מבטחים תעוש- מסלול כללי".

ביום 1 בינואר 2012 בוצע מיזוג של מסלולי ההשקעה של "להבה קרן השתלמות" עם המסלולים החופפים באופי המדיניות שלהם ב"מנורה מבטחים השתלמות", וכן בוטלו מסלולי השקעות בלהבה שלא הופעלו עד לאותו המועד. במסגרת זאת בוצעו הפעולות הבאות:

- מסלול ההשקעה "להבה מסלול כללי" מוזג אל "מנורה מבטחים השתלמות מסלול להבה כללי";
- מסלול ההשקעה "להבה מסלול שקלי" (מ"ה 1380) מוזג אל "מנורה מבטחים השתלמות מסלול אג"ח ממשלתי שקלי";
- מסלולי ההשקעה "להבה מסלול מדדי" (מ"ה 1379), "להבה מסלול מניות" (מ"ה 1381) ו"להבה מסלול מט"ח" (מ"ה 1382) בוטלו.

1.3. בעלי המניות בחברה

אחוז בזכויות ההצבעה	מספר המניות ¹	בעל המניות
100%	26,550,001	מנורה מבטחים פיננסים בע"מ

¹ מניות רגילות 1 ש"ח ע.נ. כ"א.

1.4. האישורים של קופות הגמל שבניהול החברה נכון למועד עריכת הדו"ח:

סוג העמיתים	סוג האישור	מס' אישור	שם הקופה
עצמאים ושכירים	לא משלמת לקצבה, קופת גמל לתגמולים ואישית לפיצויים	1146	מנורה גמל כללי
עצמאים ושכירים	לא משלמת לקצבה, קופת גמל לתגמולים ואישית לפיצויים	1147	מנורה גמל עד 10% מניות
עצמאים ושכירים	לא משלמת לקצבה, קופת גמל לתגמולים ואישית לפיצויים	1255	מנורה גמל מנייתי
עצמאים ושכירים	לא משלמת לקצבה, קופת גמל לתגמולים ואישית לפיצויים	1343	מנורה גמל לפרישה מיידית
עצמאים ושכירים	לא משלמת לקצבה, קופת גמל לתגמולים ואישית לפיצויים	1344	מנורה גמל לפרישה 2015
עצמאים ושכירים	לא משלמת לקצבה, קופת גמל לתגמולים ואישית לפיצויים	1345	מנורה גמל לפרישה 2020
עצמאים ושכירים	לא משלמת לקצבה, קופת גמל לתגמולים ואישית לפיצויים	1346	מנורה גמל לפרישה 2030
עצמאים ושכירים	לא משלמת לקצבה, קופת גמל לתגמולים ואישית לפיצויים	826	מבטחים תגמולים ופיצויים
שכירים	לא משלמת לקצבה, קופת גמל לתגמולים	1292	מור מנורה מבטחים מסלול כללי
שכירים	לא משלמת לקצבה, קופת גמל לתגמולים	1293	מור מנורה מבטחים מסלול כללי ב'
שכירים	לא משלמת לקצבה, קופת גמל לתגמולים	1294	מור מנורה מבטחים מסלול מנייתי
עצמאים ושכירים	לא משלמת לקצבה, קופת גמל לתגמולים ואישית לפיצויים	530	מנורה מבטחים יתר מסלול א'
עצמאים ושכירים	לא משלמת לקצבה, קופת גמל לתגמולים ואישית לפיצויים	531	מנורה מבטחים יתר מסלול ב'
עצמאים ושכירים	לא משלמת לקצבה, קופת גמל לתגמולים ואישית לפיצויים	532	מנורה מבטחים יתר מסלול ג'
עצמאים ושכירים	לא משלמת לקצבה, קופת גמל לתגמולים ואישית לפיצויים	119	מנורה מבטחים יתר מסלול ד'
עצמאים ושכירים	לא משלמת לקצבה, קופת גמל לתגמולים ואישית לפיצויים	260	מנורה מבטחים אמיר כללי
עצמאים ושכירים	לא משלמת לקצבה, קופת גמל לתגמולים ואישית לפיצויים	533	מנורה מבטחים אמיר מדד ידוע
עצמאים ושכירים	לא משלמת לקצבה, קופת גמל לתגמולים ואישית לפיצויים	536	מנורה מבטחים אמיר מדד בגין
עצמאים ושכירים	לא משלמת לקצבה, קופת גמל לתגמולים ואישית לפיצויים	417	מנורה מבטחים תעוש – מסלול כללי
עצמאים ושכירים	לא משלמת לקצבה, קופת גמל לתגמולים ואישית לפיצויים	1364	מנורה מבטחים תעוש – מסלול מניות
עצמאים ושכירים	קרן השתלמות	1110	מנורה השתלמות מדדי
עצמאים ושכירים	קרן השתלמות	1114	מנורה השתלמות שקלי
עצמאים ושכירים	קרן השתלמות	1148	מנורה השתלמות כללי
עצמאים ושכירים	קרן השתלמות	1149	מנורה השתלמות עד 10% מניות

סוג העמיתים	סוג האישור	מס' אישור	שם הקופה
עצמאים ושכירים	קרן השתלמות	1256	מנורה השתלמות מנייתי
עצמאים ושכירים	קרן השתלמות	828	מנורה מבטחים השתלמות מסלול כללי
עצמאים ושכירים	קרן השתלמות	1366	מנורה מבטחים השתלמות מסלול מניות
עצמאים ושכירים	קרן השתלמות	1406	מנורה מבטחים השתלמות מסלול אג"ח קונצרניות
עצמאים ושכירים	קרן השתלמות	1407	מנורה מבטחים השתלמות מסלול אג"ח ממשלתי צמוד
עצמאים ושכירים	קרן השתלמות	1408	מנורה מבטחים השתלמות מסלול אג"ח ממשלתי שקלי
עצמאים ושכירים	קרן השתלמות	1409	מנורה מבטחים השתלמות מסלול חו"ל
מעבידים	קופה מרכזית לפיצויים	827	מבטחים מרכזית לפיצויים
מעבידים	קופה מרכזית לפיצויים	1144	מנורה מרכזית לפיצויים כללי
מעבידים	קופה מרכזית לפיצויים	1145	מנורה מרכזית לפיצויים עד 10% מניות
מעבידים	קופה מרכזית לפיצויים	1374	מנורה מרכזית לפיצויים ללא מניות
שכירים	קופת גמל למטרה אחרת	1154	מבטחים קופת גמל למטרות חופשה, חגים והבראה
מעבידים	קופה מרכזית להשתתפות בפנסיה תקציבית	1280	מנורה מבטחים משתתפת בפנסיה תקציבית
מעבידים	קופה מרכזית להשתתפות בפנסיה תקציבית	1359	מנורה מבטחים משתתפת בפנסיה תקציבית מסלול ללא מניות

תוקף כל האישורים כמפורט לעיל הוא עד ליום 31 בדצמבר 2012.

1.5 פרטים נוספים אודות הקופות המנוהלות ע"י החברה

לפרטים אודות מספר חשבונות העמית המנוהלים בכל קופה ראה: סעיף 11.2 (ביחס לקופות הגמל לא משלמות לקצבה, קופות לתגמולים ואישיות לפיצויים), סעיף 16.3 (ביחס לקרנות ההשתלמות), סעיף 21.2 (ביחס לקופות מרכזיות לפיצויים) וסעיף 26.2 (ביחס לקופות גמל למטרה אחרת) של פרק א': תאור החברה ועסקיה האמור לעיל.

לפרטים אודות היקף הנכסים המנוהלים על ידי החברה עבור כל קופה ראה: סעיף 8 (ביחס לקופות הגמל לתגמולים ואישיות לפיצויים), סעיף 13 (ביחס לקרנות ההשתלמות), סעיף 18 (ביחס לקופות מרכזיות לפיצויים) וסעיף 26 (ביחס לקופות גמל למטרה אחרת) של פרק א': תאור החברה ועסקיה האמור לעיל.

1.6 שינוי במסמכי היסוד של החברה

במהלך תקופת הדוח לא חל שינוי במסמכי היסוד של החברה.

2. תיאור תמציתי של התאגיד וסביבתו העסקית

החברה הנה חברה בת של מנורה פיננסים ועוסקת בניהול קופות גמל לא משלמות לקצבה, קופות לתגמולים ואישיות לפיצויים, קרנות השתלמות, קופות מרכזיות לפיצויים וקופות גמל למטרה אחרת.

פרוט על התאגיד וסביבתו העסקית ראה בפרק א': תאור החברה ועסקיה האמור לעיל, אשר בו מצויה סקירה של כל השינויים הרגולטוריים הרבים שבוצעו ואשר השפיעו וצפויים להשפיע בעתיד על החברה.

3. מצב כספי ותוצאות פעילות החברה

החל משנת 2008, מאחדת החברה בדו"חות הכספיים את המסלולים מבטיחי התשואה המנוהלים על ידה עם תוצאות פעילותה (להלן: "איחוד המסלולים מבטיחי התשואה" או "הדו"חות הכספיים המאוחדים"). איחוד הדו"חות הכספיים של המסלולים מבטיחי התשואה נעשה בהתאם להבהרות שפורסמו על ידי המוסד הבינלאומי לתקינה בחשבונאות ולפיהן, מאחר והחברה נושאת הן בהטבות העודפות מעבר לתשואה המובטחת והן בסיכונים להבטחת התשואה, כאשר המשקיעים במסלולים מבטיחי התשואה לא נושאים כלל בסיכון למעט הסיכון של חדלות פרעון של החברה.

איחוד הדוחות הכספיים מתבצע החל ממועד השגת השליטה בקופות הגמל.

הדוחות הכספיים של קופות גמל האחרות שאינן מבטיחות תשואה, המהווים זרוע (לא מאוגדת) של החברה לא אוחדו מכיוון שהחברה אינה נושאת בסיכונים להבטחת תשואה ואינה זכאית להטבות העודפות מעבר לדמי הניהול המוסכמים עם העמיתים. על כן, לחברה אין חלק בנכסיהן ובהתחייבויותיהן.

מאזנים מאוחדים

מאזן החברה ליום 31/12/2011 הסתכם בסך של 4,595,643 אלפי ש"ח לעומת סך של 4,445,642 אלפי ש"ח ליום 31/12/2010. הגידול נובע מעליה בהיקף הנכסים במסלולים מבטיחי התשואה.

נכסים

הנכסים השוטפים של החברה ליום 31/12/2011 הסתכמו בסך של 186,067 אלפי ש"ח (המהווים כ-4.0% מסך המאזן), לעומת סך של 298,446 אלפי ש"ח ליום 31/12/2010 (המהווים כ-6.7% מסך המאזן). הקיטון נובע מירידה בהיקף ההשקעות השוטפות מסך של 230,629 אלפי ש"ח בשנת 2010 לסך של 114,777 אלפי ש"ח בשנת 2011.

הנכסים הבלתי שוטפים של החברה ליום 31/12/2011 הסתכמו בכ-4,409,576 אלפי ש"ח לעומת 4,147,196 אלפי ש"ח ביום 31/12/2010. עיקר השינוי נובע מגידול בהשקעות בלתי שוטפות מסך של 4,079,731 אלפי ש"ח בשנת 2010 לסך של 4,329,264 אלפי ש"ח בשנת 2011.

התחייבויות והון

התחייבויות שוטפות של החברה ליום 31/12/2011 הסתכמו לסך של 13,065 אלפי ש"ח לעומת סך של 32,372 אלפי ש"ח ליום 31/12/2010. עיקר השינוי נובע מהירידה בהתחייבות בגין מיסים שוטפים בסך של 18,837 אלפי ש"ח ומקיטון ביתרות הזכאים ויתרות הזכות.

התחייבויות לזמן ארוך של החברה ליום 31/12/2011 הסתכמו לסך של 4,520,466 אלפי ש"ח לעומת 4,348,596 אלפי ש"ח ליום 31/12/2010. עיקר השינוי נובע מפירעונות של הלוואה שקיבלה החברה מהחברה האם בסך של כ-5,155 אלפי ש"ח מחד ומאידך מהתחייבות בגין רכישה בסך של 7,027 ועליה בהתחייבויות לעמיתי מסלולי קופות הגמל מבטיחות התשואה מסך של 4,341,976 אלפי ש"ח ביום 31/12/2010 לסך של 4,511,784 אלפי ש"ח ליום 31/12/2011. הגידול נובע מהתחייבות החברה להעניק תשואה מובטחת בסך של 316,401 אלפי ש"ח בניכוי משיכות והעברות מהמסלולים מבטיחי התשואה בסך של 146,593 אלפי ש"ח.

הון החברה ליום 31/12/2011 הסתכם בסך של 62,112 אלפי ש"ח לעומת 64,674 אלפי ש"ח ליום 31/12/2010. השינוי נובע מהפסדים לשנת 2011 בסך של 2,562 אלפי ש"ח.

בחודש פברואר 2012 פורסמו תקנות הפיקוח על שירותים פיננסיים (קופות גמל) (הון עצמי מזערי הנדרש מחברה מנהלת), התשע"ב-2012 (להלן – "תקנות הון עצמי מזערי") וכן חוזר בדבר דרישות ההון מחברות מנהלות. על פי התקנות, ההון העצמי ההתחלתי הנדרש מחברה מנהלת יעמוד על סך מינימאלי של 10 מיליוני ש"ח (למעט חריגים) (להלן: "סכום ההון העצמי ההתחלתי"). ההון העצמי המזערי הנדרש מחברה מנהלת בתאריך הדוח לא יפחת מהגבוה מבין סכום ההון העצמי ההתחלתי, או סכום מצרפי של: (א) 0.1% מהנכסים המנוהלים עד לתקרת נכסים מנוהלים של 15 מיליארדי ש"ח; (ב) 0.05% מהנכסים המנוהלים מעל לתקרה האמורה בפסקה (א); (ג) 25% מההוצאות השנתיות כפי שהוגדרו בטיטות התקנות. עוד מגדירות התקנות את דרכי השקעת ההון העצמי הנדרש כך שחברה מנהלת תחזיק בנכסים נזילים 50% לפחות מההון העצמי המזערי הנדרש ממנה לפי התקנות, בניכוי סכום שווי כל הנכסים הנזילים הנדרש מחברה מנהלת שהיא חברה נשלטת כשהוא מוכפל בשיעור החזקתה בחברה הנשלטת. בנוסף, הוטלו על חברה מנהלת מגבלות ביחס להשקעות בצדדים קשורים, החזקה בתאגידים, החזקה בנכסים בלתי מוחשיים, שעבוד נכסים שעומדים כנגד ההון העצמי, והיכולת לערוב להתחייבויות. בתקנות נקבעה גם הוראת מעבר, לפיה חברה מנהלת שקיבלה רישיון לפני יום תחילת התקנות, תהיה חייבת להגדיל, באופן מדורג, עד למועד פרסום הדוחות הכספיים יום 31 בדצמבר 2014, את הונה העצמי עד לסכום הנדרש לפי התקנות.

נכון ליום 31 בדצמבר 2011 הסתכם ההון העצמי של החברה לסך של כ-62 מיליון ש"ח. בהתאם להוראות שנקבעו בתקנות מס הכנסה, החברה נדרשה בסוף תקופת הדוח להון עצמי מזערי בסכום של כ-8.9 מיליון ש"ח. לו היו תקנות הון עצמי מזערי חלות באופן מלא כבר ביום 31 בדצמבר 2011, היתה החברה נדרשת להון עצמי מזערי בסך של 24.4 מיליון ש"ח.

דו"חות מאוחדים על הרווח הכולל

הכנסות

דמי ניהול

הכנסות החברה בשנת 2011 מהמסלולים שאינם מבטיחי תשואה הסתכמו בסך של 74,653 אלפי ש"ח וזאת לעומת סך של 68,826 אלפי ש"ח בשנת 2010 וסך של 57,345 אלפי ש"ח בשנת 2009.

הגידול בהכנסות בשנת 2011 ובשנת 2010 נובע מהגידול המשמעותי בהיקף הנכסים המנוהלים על ידי החברה שחל כתוצאה מתשואות קופות הגמל בשנת 2010 ומצבירה חיובית נטו בקופות הגמל ומרכישת קרן ההשתלמות להבה.

השקעות

הכנסות החברה מהשקעות בשנת 2011 הסתכמו בסך של 303,795 אלפי ש"ח וזאת לעומת סך של 332,783 אלפי ש"ח בשנת 2010 וסך של 389,606 אלפי ש"ח בשנת 2009. הקיטון בהשקעות בשנת 2011 לעומת שנת 2010 נובע מירידה בחלק הסחיר כתוצאה מירידות שערים בשוק ההון לעומת עליות בשנת 2010.

אחרות

החל מיום 1 באוקטובר 2008, מספקת החברה שירותי ניהול ותפעול משלימים למנורה מבטחים והסתדרות המהנדסים ניהול קופות גמל בע"מ (חברה קשורה) המנהלת את קרן ההשתלמות "אומגה". הכנסות החברה בשנת 2011 הסתכמו בסך של 3,076 אלפי ש"ח לעומת 1,819 אלפי ש"ח בשנת 2010 ו- 1,596 אלפי ש"ח בשנת 2009.

הוצאות**דמי תפעול**

הוצאות החברה בשנת 2011 הסתכמו בסך של 12,557 אלפי ש"ח לעומת סך של 12,743 אלפי ש"ח בשנת 2010 וסך של 11,630 אלפי ש"ח בשנת 2009. הקיטון בהוצאות בשנת 2011 נובע, משינוי בהסכמי התמורה מול הבנקים המתפעלים.

עמלות והוצאות שיווק

הוצאות החברה בשנת 2011 הסתכמו בסך של 16,554 אלפי ש"ח, לעומת סך של 13,745 אלפי ש"ח בשנת 2010 ובסך של 8,989 אלפי ש"ח בשנת 2009. עיקר הגידול בשנים אלו נובע מהיקף הנכסים שבהם טיפל מערך השיווק של החברה לרבות שיווק על ידי סוכנים והפצה על ידי הבנקים השונים.

הנהלה וכלליות

הוצאות החברה בשנת 2011 הסתכמו בסך של 31,365 אלפי ש"ח, לעומת סך של 25,322 אלפי ש"ח בשנת 2010 וסך של 23,147 אלפי ש"ח בשנת 2009. הגידול בשנים אלו נובע מעלייה בהיקף הפעילות של החברה, מגידול בהיקף כוח אדם ומשינויים משמעותיים בהסדר התחיקתי החל על החברה.

מימון

הוצאות החברה בשנת 2011 הסתכמו בסך של 687 אלפי ש"ח לעומת סך של 2,529 בשנת 2010, וסך של 1,718 אלפי ש"ח בשנת 2009. עיקר השינוי בשנת 2011 נובע משינוי בהיקף ההלוואות ובשיעור הריבית שנזקפה בגין ההלוואות שניתנו לחברה מחברה האם.

הפחתת רכוש אחר

הוצאות החברה בשנת 2011 הסתכמו בסך של 8,180 אלפי ש"ח לעומת סך של 6,742 אלפי ש"ח בשנת 2010 וסך של 6,745 אלפי ש"ח בשנת 2009. עיקר השינוי נובע כתוצאה מרכישת קרן ההשתלמות להבה.

רווחים שנזקפו לעמיתי המסלולים מבטיחי התשואה

הרווחים שנזקפו לעמיתי המסלולים מבטיחי התשואה בשנת 2011 הסתכמו בסך של 316,401 אלפי ש"ח לעומת סך של 292,537 אלפי ש"ח בשנת 2010 וסך של 347,296 אלפי ש"ח בשנת 2009. עיקר השינוי בשנים 2009-2011 נובע מהשינויים במדד המחירים לצרכן.

רווח (הפסד) לפני מיסים על הכנסה

ההפסד לפני מס של החברה בשנת 2011 הסתכם בסך של 4,220 אלפי ש"ח לעומת רווח בסך של 49,810 אלפי ש"ח בשנת 2010 ורווח לפני מס של החברה בסך של 49,022 אלפי ש"ח בשנת 2009. עיקר השינוי בין השנים 2011 ו-2010 נובע מהפסדים משמעותיים במסלולים מבטיחי התשואה לעומת רווחים בשנים 2010 ו-2009.

מסים על הכנסה (הטבת מס)

בשנת 2011 הטבת המס של החברה הסתכמה בסך של 1,658 אלפי ש"ח לעומת מס בסך של 18,801 אלפי ש"ח בשנת 2010 וסך של הוצאות מס בסך של 17,230 אלפי ש"ח בשנת 2009.

עיקר השינוי בשנת 2011 לעומת שנת 2010 ו-2009 נובע מההפסדים המשמעותיים במסלולים מבטיחי התשואה.

רווח נקי (הפסד)

לחברה נוצרו הפסדים בשנת 2011 בסך של 2,562 אלפי ש"ח לעומת רווחים בסך של 31,009 אלפי ש"ח בשנת 2010 והרווח בסך של 31,792 אלפי ש"ח בשנת 2009. עיקר השינוי נובע משינויים ברווח לפני מס בשנים 2009-2011 ומהוצאות המס בשנים אלו. ראה פירוט בנושא מסים על הכנסה (הטבת מס) לעיל.

4. נזילות ומקורות מימון

החברה נטלה הלוואה מיום 26 במרס 2009 ממנורה פיננסים, לשם השלמת התשואה במסלולים מבטיחי התשואה, בסך של 40,000 אלפי ש"ח בריבית משתנה בשיעור של פריים+0.75%. עד ליום 31 בדצמבר 2011 הוחזר האשראי במלואו.

5. התפתחויות כלכליות במשק והשפעתן על מדיניות ההשקעות של הקופות**5.1. כללי**

פעילות החברה מתבצעת בשוק ההון. ככלל, מתאפיינ ענף ניהול קופות הגמל ברגולציה רבה, והוא מושפע מהחלטות הרגולטור - הממונה על שוק ההון ביטוח וחסכון במשרד האוצר (להלן - "הממונה"). לשירותים הניתנים על ידי החברה קיימות תחרות מתמדת ועזה, מצד חברות מנהלות אחרות של קופות גמל. שוק ההון מתאפיין בתנודתיות גבוהה כתוצאה מאירועים פוליטיים וכלכליים בישראל ובעולם, המשפיעים על שערי ני"ע בבורסות ובשווקים המוסדרים, משפיעים על היקף הפעילות בשוק ההון, וכתוצאה מכך משפיעים על תוצאות פעילות החברה, נכסיה, ותוצאותיה העסקיות.

5.2. פעילות ריאלית

במהלך שנת 2011 התרחש מפנה שלילי בכלכלה העולמית, שהשפיע גם על המשק הישראלי. ההתאוששות המהוססת ממשבר שנת 2008 לא הוכיחה עצמה כברת-קיימא והנסיונות לעשיית סדר בתקציבים הממלכתיים של רוב מדינות המערב לא הצליחו. ההאטה במשק הישראלי נבעה בעיקר בשל העובדה שענפי היצוא מהווים נדבך מרכזי בכלכלת ישראל והאטה בשווקים במערב אירופה ובארה"ב פוגעת באופן משמעותי במשק הישראלי. לזעזועים שפקדו את כלכלות המערב נוספו ההשפעות השליליות של חוסר היציבות בעולם הערבי. מאז הרבעון השני של שנת 2011 מורגשת האטה בפעילות בענפי המשק הישראלי, כאשר גם גורל גוש היורו עדיין לא ברור.

במהלך הרבעון השלישי של שנת 2011 נפגשה ההאטה במשק עם המחאה הציבורית ועם הדרישה לצדק חברתי. בנוסף לדו"ח ועדת טרכטנברג, פרי נוסף של המחאה החברתית היה טיוטת דו"ח הוועדה הבין-משרדית להגברת התחרותיות, שחלק מרכזי ממנו הוקדש לקבוצות עסקיות בעלות מבנה פירמידה.

במהלך שנת 2011 גדל התמ"ג של המשק הישראלי בשיעור של כ-4.8%, כאשר התמ"ג לנפש עלה בכ-2.9%. אינדיקטורים מקרו כלכליים שפורסמו במשק הישראלי במהלך המחצית השניה של שנת 2011 מצביעים על המשך הצמיחה של הפעילות הכלכלית במשק הישראלי, אך בקצב מתון יותר מאשר במחצית הראשונה של השנה. ההאטה בצמיחת המשק הישראלי ניכרת בעיקר בנתוני היצוא והביקושים המקומיים גם סקרי הציפיות השונים, הן של הצרכנים והן של החברות, צופים המשך האטה בקצב הצמיחה. עם זאת נתונים אלה בולטים לחיוב בהשוואה לנתונים שפורסמו בעולם המערבי.

נתוני שוק העבודה מצביעים על רמת תעסוקה גבוהה ואבטלה נמוכה. יחד עם זאת, תקבולי מס הבראות, המשמשים אינדיקציה לסך תשלומי השכר, היו בחודש דצמבר גבוהים נומינלית בכ-2% מאשר בדצמבר אשתקד (בניכוי השפעתם של שינויי חקיקה), נתון המהווה התמתנות ניכרת לעומת קצב גידולם בשנתיים האחרונות. שיעור הבלתי מועסקים, הגיע במהלך השנה לשיעור של כ-5.4% מתוך כוח העבודה האזרחי, שפל של כ-20 שנים.

במהלך שנת 2011 נמשכה מגמת ההתמתנות בקצב האינפלציה של המשק הישראלי. הרקע לירידת שיעור האינפלציה הוא ככל הנראה המשך הציפיות להאטה בצמיחה בעולם ובארץ, וכנראה גם התהליך של הפחתת המחירים על ידי רשתות שיווק וספקי שירותים שונים, בהשפעת המחאה החברתית נגד יוקר המחיה. לירידת המדד תרמו סעיפי המזון, החינוך, התרבות והבידור והתחבורה והתקשורת. בסעיף הדיור נרשמה בתקופה הנסקרת ירידה, בחלקה עונתית, והחלה ירידה של מחירי הדירות בבעלות (שאינם חלק ממדד המחירים לצרכן).

על פי הנתונים החודשיים בניכוי עונתיות הואט קצב עלייתם של המחירים במחצית השנייה של השנה, ובמונחים שנתיים הוא היה אף נמוך מהגבול התחתון של טווח יעד האינפלציה. האינפלציה בשנת 2011 כולה הסתכמה ב-2.2 אחוזים, קרוב לאמצע יעד האינפלציה (1-3 אחוזים). מקורותיה העיקריים של עליית המחירים ב-2011 הם רכיבי האנרגיה, שכר הדירה והמזון, שעלו בקצב מהיר במחצית הראשונה של 2011, ושיעורי עלייתם בשנת 2011 כולה היו 9.5%, 5.2% ו-2.3%, בהתאמה.

במהלך שנת 2011 המשיך בנק ישראל בהעלאה של הריבית במשק מ-2% בתחילת 2011 ל-2.5% בסוף השנה, כאשר בחודשים יוני-ספטמבר הגיעה ריבית בנק ישראל לשיעור של 3.25%. השינוי בריבית בנק ישראל הושפע משני גורמים מרכזיים ומנוגדים. מחד, הריבית הנמוכה במשק עודדה מעבר של הציבור לאפיק ההשקעה הנדל"ני, דבר אשר הביא לעלייה ניכרת במחירי הדיור בשנתיים האחרונות. כמו כן, הושפעו צעדי הבנק גם מהציפיות לאינפלציה, שנועו בתחילת השנה בסביבת הגבול העליון של יעד האינפלציה. במקביל, במחצית הראשונה של השנה נמנע בנק ישראל מהעלאת ריבית מהירה יותר עקב הריביות הנמוכות במדינות המפותחות והחשש כי הרחבת פערי הריביות תוביל ללחצי תיסוף חזקים יותר על השקל תוך הגברת תנועות ההון קצרות הטווח הנכנסות לישראל. במקביל להעלאת הריבית ננקטו צעדים על ידי בנק ישראל ומשרד האוצר בשוק הדיור. במהלך הרבעון הרביעי הוריד בנק ישראל את הריבית על מנת לתמוך בפעילות הריאלית לנוכח ההשפעה השלילית של ההאטה הגלובלית על צמיחת המשק המקומי.

החל מחודש אפריל 2011 החלה להסתמן מגמה של ירידה בגביית המסים העקיפים, ובחודש יולי החלה מגמה דומה להסתמן גם בגביית המסים הישירים. הגירעון הכולל של הממשלה (ללא מתן אשראי) הסתכם בשנת 2011 ב-3.3 אחוזי תוצר, לעומת תכנון של 2.9 אחוזי תוצר, והוא גבוה מתקרת הגירעון (3 אחוזי תוצר).

בכלכלה העולמית, אי-הוודאות לגבי המשך ההתאוששות של המשק העולמי גברה, בעיקר על רקע הקשיים במשקים העיקריים, המשבר הפיננסי באירופה אשר התפשט למדינות חשובות בגוש האירו (בראשן לאיטליה ולספרד) ולאור אי הבהירות ביחס לתוכניות החילוץ המתגבשות באירופה.

נתוני המקרו בגוש האירו המשיכו להצביע על התחלה של מיתון, והבולט שבהם הוא נתון הצמיחה בגרמניה לרבעון הרביעי של 2011 – צמיחה שלילית של 0.25%. תחזיות בתי ההשקעות לגבי הצמיחה בגוש האירו צופות, בממוצע, צמיחה שלילית של 0.7% בשנת 2012, וגברו החששות מההשלכות השליליות של הריסון הפיסקלי על הצמיחה.

מנגד, התפרסמו בארה"ב בחודשים האחרונים נתוני מקרו חיוביים יחסית, בפרט נתוני הצריכה והתעסוקה. מכאן שנמשכת במשק האמריקני מגמת ההתאוששות והצמיחה. כן נראים סימנים ראשונים להתמתנות הפעילות הכלכלית בשווקים מתעוררים. נתוני הסחר העולמי בפועל מצביעים על המשך התכווצות היקפי הסחר בחודש אוקטובר, והתחזיות להתפתחות הסחר הופחתו.

גורמי הסיכון ממשיכים להתמקד באירופה, שבה הסיכוי לצמיחה שלילית, גם במשקי הליבה, התגבר משמעותית. החשש מפני משבר פיננסי חמור, לרבות חשש מהתפשטות הסיכון גם לבנקים מובילים באירופה, חשש מקשיי נזילות במערכת הבנקאית והורדת דירוג דה פקטו לבנקים מובילים בעולם

הניעו את קובעי המדיניות באירופה להכריז על תוכנית סיוע מקיפה, ובנקים מרכזיים עיקריים באירופה, ארה"ב ובבריטניה החלו לחדש את תוכניות ההרחבה השונות.

שוקי האג"ח והמניות

שנת 2011 נפתחה ביציבות יחסית בשערי המניות, אולם בסוף חודש אפריל חל מפנה והחלו ירידות שערים שנמשכו עד סוף השנה. המפנה בשוק המניות משקף את ההתפתחויות השליליות שאירעו בכלכלה העולמית, מצד אחד, ואת השלכותיהן הצפויות על המשק הישראלי, מצד שני.

לאחר שנים רבות בהן בלטה הבורסה בת"א עם תשואה גבוהה מזו של מקבילותיה בעולם, הרי שבשנת 2011 הניבו מדדי המניות המקומיים תשואת חסר בולטת ביחס למדדי המניות בעולם.

במהלך שנת 2011 ירד מדד ת"א 25 בשיעור של כ- 18.2%, כאשר מדד ת"א 100 ירד בשיעור של כ- 20.1%. מדד ת"א 75 ירד בשיעור של כ- 25.9% ומדד היתר 50 ירד בשיעור של כ- 25.7%. בין המדדים הענפיים בלטו בירידות מדד ת"א-פיננסים שירד בכ- 34% וחברות ההשקעה עם ירידה חדה של כ- 41%.

לעומת זאת, מדד ה-P&S עלה במהלך התקופה הנסקרת בשיעור של כ- 0.4%, ומדד הדאו ג'ונס בכ- 6.2%. מנגד, מדד הדאקס הגרמני ירד במהלך שנת 2011 בכ- 15.4% ומדד הקאק הצרפתי ירד בכ- 18.8%. מדד הפוטסי הבריטי ירד בכ- 6.8%.

במהלך שנת 2011, עלה מדד התל בונד 20 בכ- 0.7% בעוד שמדד התל בונד 40 ירד בכ- 1.6%. מדד האג"ח הממשלתי הצמוד עלה בכ- 4.3% ומדד האג"ח הממשלתי השקלי עלה בכ- 5.2%.

יבוא ההון הניכר לשווקים המתפתחים, הגביר את הפעילות בשוק המט"ח העולמי; במקביל, תוגברו ההתערבויות בשוקי המט"ח העולמיים - הן באמצעות רכישות מט"ח מסיביות על ידי בנקים מרכזיים והן באמצעות הטלת מגבלות על תנועות ההון.

בסיכום התקופה הנסקרת, פחת השקל בשיעור של כ- 7.7% לעומת שערו היציג של הדולר, כאשר שערו היציג של האירו לעומת השקל רשם במהלך התקופה עלייה של כ- 4.2%. יתרות המט"ח של בנק ישראל גדלו במהלך התקופה מרמה של כ- 70.9 מיליארד דולר בסוף דצמבר 2010 לרמה של כ- 74.9 מיליארד דולר בסוף דצמבר 2011.

אירועים לאחר תאריך המאזן

בתחילת חודש מרץ 2012 נערך המכרז השני של הבנק המרכזי האירופי למתן הלוואות זולות (ריבית של 1%) לתקופה של שלוש שנים. בסה"כ הוזרמו כ- 530 מיליארד אירו לכ- 800 בנקים, לעומת כ- 489 מיליארד אירו שהוזרמו לכ- 523 בנקים במכרז הראשון שבוצע בסוף דצמבר 2011. באמצעות מכרזים אלה אותת הבנק המרכזי האירופי כי הוא מתכוון להתערב בשווקים על מנת לוודא שהמערכת הפיננסית באירופה תשמור על יציבות על אף הבעיות של מדינות ה-PIIGS. על רקע מכרזים אלה, ולמרות מהלך הורדות דירוג האשראי ל-9 מדינות באירופה, שררה בשווקים המערביים אווירה חיובית. זו ניכרה בהנפקות חוב מוצלחות של מדינות באירופה - ביניהן איטליה, ספרד וצרפת, בהצטמצמות מרווחי האשראי של מדינות בפריפריה ובעליות בשוקי המניות.

במהלך חודש מרץ 2012 הושג הסכם עם מרבית מחזיקי האג"ח היווני למחיקה של כ- 75% מהחוב שעמד על כ- 206 מיליארד אירו. הסכם זה מאפשר קבלת סיוע של 130 מיליארד יורו ליוון, כאשר קרן המטבע הודיעה כי תספק 36.7 מיליארד דולר לקרן הסיוע ליוון במהלך ארבע השנים הקרובות. למרות שה-ISDA הגדיר את העסקה כ"אירוע אשראי", דבר שיחייב תשלום של כ- 3.2 מיליארד דולר על חווי CDS שאולצו להשתתף בה, הרי שסכום זה נמצא ברף התחתון של התרחישים השונים שקדמו לעסקה, הודות לכך שהאירוע הוגדר כאירוע של "ארגון מחדש" ולא כאירוע של "חדלות פירעון". כך קרה שהתוצאה הסופית התקבלה בסוג של אנחת רווחה, בהינתן תרחישי הקיצון שקדמו לה.

במהלך הרבעון הראשון של שנת 2012 חלה עליה בציפיות האינפלציה בעיקר בעקבות עליה במחירי הסחורות.

מדדי המניות המקומיים המשיכו להניב תשואות חסר בולטת ביחס למדדי המניות בעולם גם במהלך הרבעון הראשון של 2012.

5.3. השפעות ההתפתחויות הכלכליות במשק על מדיניות ההשקעות של הקופות

לפרטים אודות מדיניות ההשקעות של הקרן שבניהול החברה: סעיף 8 של פרק א': תאור החברה ועסקיה האמור לעיל.

לפרטים אודות התפלגות נכסי הקרן שבניהול החברה ראה: סעיף 7 של פרק א': תאור החברה ועסקיה האמור לעיל.

6. מצבן הכספי של הקופות ותוצאות פעילותן

6.1. התפתחויות בצבירה בקופות הגמל

להתפתחויות בצבירה בכל אחת מקופות הגמל המנוהלות על ידי החברה ראה: סעיף 11.2 (ביחס לקופות הגמל לתגמולים ואישיות לפיצויים), סעיף 16.3 (ביחס לקרנות ההשתלמות), סעיף 21.2 (ביחס לקופות מרכזיות לפיצויים) וסעיף 26.2 (ביחס לקופות גמל למטרה אחרת) של פרק א': תאור החברה ועסקיה האמור לעיל.

6.2. תשואות קופות הגמל

להלן פירוט התשואות בשנת 2011 של כל אחד מקופות הגמל המנוהלות על ידי החברה, אשר פעלו בשנה זו:

שם מסלול	תשואה מצטברת
קרן חופשה הבראה חגים (1154)	(2.92)
מור מנורה מבטחים כללי (1292)	(4.64)
מור מנורה מבטחים כללי עד 10% (1293)	(0.25)
מור מנורה מבטחים מנייתי (1294)	(15.85)
מנורה גמל כללי (1146)	(6.13)
מנורה גמל כללי עד 10% (1147)	0.10
מנורה גמל לפרישה 2015 (1344)	2.34
מנורה גמל לפרישה 2020 (1345)	(6.15)
מנורה גמל לפרישה 2030 (1346)	(7.06)
מנורה גמל לפרישה מיידית (1343)	2.68
מנורה גמל מנייתי (1255)	(14.20)
מנורה גמל מיתר (981)*	(6.00)
מבטחים תגמולים ופיצויים (826)	(1.85)
יתר ד' (119)	(4.20)
מנורה מבטחים אמיר כללי (260)	(6.11)

(3.56)	מנורה מבטחים תעו"ש מסלול כללי (417)
(20.23)	מנורה מבטחים תעו"ש מסלול מניות (1364)
8.62	יתר א' (530)
8.62	יתר ב' (531)
7.59	יתר ג' (532)
8.62	מנורה מבטחים אמיר מדד בגין (536)
8.62	מנורה מבטחים אמיר מדד ידוע (533)
(5.56)	מנורה השתלמות כללי (1148)
0.18	מנורה השתלמות כללי עד 10% (1149)
2.88	מנורה השתלמות מדדי (1110)
(16.28)	מנורה השתלמות מנייתי (1256)
3.30	מנורה השתלמות שיקלי (1114)
(5.27)	להבה מסלול כללי (561)
7.01	להבה מסלול שקלי (1380)
0.31	מנורה השתלמות אג"ח קונצרני (1406)
(5.43)	מנורה השתלמות חול (1409)
3.55	מנורה השתלמות ממשלתי צמוד (1407)
5.31	מנורה השתלמות ממשלתי שקלי (1408)
(5.69)	מנורה מבטחים השתלמות (828)
(25.61)	מנורה מבטחים השתלמות מסלול מניות (1366)
4.28	קרן השתלמות אומגה מסלול אג"ח (1445)
(4.40)	קרן השתלמות אומגה מסלול כללי (0286)
(21.67)	קרן השתלמות אומגה מסלול מנייתי (1446)
(3.83)	משתתפת בפנסיה תקציבית (1280)
3.99	משתתפת בפנסיה תקציבית 0% מניות (1359)
(4.21)	מנורה מרכזית לפיצויים (1144)
3.11	מנורה מרכזית לפיצויים 0% מניות (1374)
(0.05)	מנורה מרכזית לפיצויים עד 10% (1145)
(3.16)	מבטחים מרכזית לפיצויים (827)

* מתייחס לתקופה של 11 חודשים, המסלול מוזג ביום 1 בדצמבר למסלול תעו"ש כללי ראה סעיף 1.5 לדוח תיאור עסקי התאגיד.

7. חשיפה לסיכוני שוק

ביום 9 באוגוסט 2009 פורסם חוזר גמל מס' 3-2009 שעניינו מערך ניהול ובקרת סיכונים בחברות מנהלות של קופות גמל. בחוזר שתחילתו בינואר 2010 נקבעו כללים להקמת יחידת ניהול ובקרת סיכונים, לרבות מינוי מנהל סיכונים, להבטחת ייעוץ אובייקטיבי, מקיף ורציף לועדת ההשקעות, לוועדת האשראי ולהנהלת החברה, לגבי סיכון מהותי לחסכונות המנוהלים בקופות גמל שבניהולה, הגלום בנכסי ההשקעה המוחזקים כנגד חסכונות העמיתים, כמו גם לצורך הקמת בקורות לזיהוי סיכוני שוק ואשראי. הכללים כוללים, בין היתר את תפקידי מנהל הסיכונים של קופת הגמל ולרבות את הדיווחים הנדרשים לדירקטוריון, לוועדת ההשקעות לוועדת האשראי ולמנהל הכללי, וכן את דרכי הפעולה לביצוע תפקידו.

החברה מינתה כבר ביום 21 באוגוסט 2008 את מר ירון גנות כמנהל הסיכונים של החברה להקמת מערך ניהול הסיכונים וליישום פרקטיקות מקובלות לניהול סיכונים המתאימות לצרכיה העסקיים של החברה ולדרישות הממונה. ביום 9 באוגוסט 2011 מונתה ד"ר דנה הלר כמנהלת הסיכונים של החברה במקומו של מר גנות.

לתיאור מדיניות ניהול הסיכונים של החברה ופירוט בדבר הסיכונים להם היא חשופה ראה בפרק א': תאור החברה ועסקיה, בסעיף גורמי סיכון (סעיף 44 לעיל).

8. פרטים אודות הנהלת החברה

8.1. פרטי חברי הדירקטוריון

דירקטורים המכהנים נכון למועד עריכת דוח זה:

שם: יהודה בן-אסאייג (יו"ר הדירקטוריון)	מס' ת.ז.: 057455081
שנת לידה:	1962
מען:	רח' עיר שמש 24, תל-אביב
נתינות:	ישראלית
חברות בועדות דירקטוריון:	לא
דח"צ:	לא
עובד של החברה המנהלת, חברה בת, חברה קשורה או של בעל ענין:	מנכ"ל מנורה מבטחים פנסיה בע"מ, דירקטור במנורה מבטחים פיננסים, יו"ר דירקטוריון מנורה מבטחים והסתדרות המהנדסים ניהול קופות גמל בע"מ, דירקטור במנורה מבטחים שירותי פנסיה בע"מ.
מספר ישיבות בהן השתתף במהלך השנה	דירקטוריון - 8
השכלה:	תואר ראשון בכלכלה ומדע המדינה, תואר שני במינהל עסקים, בוגר תכנית המנהלים AMP (אוניברסיטת הארוורד)
עיסוקיו במהלך חמש השנים האחרונות ופירוט התאגידים בהם הוא משמש דירקטור:	לשעבר: יו"ר ומנכ"ל מנורה מבטחים פיננסים בע"מ; מנכ"ל מנורה גאון בית השקעות בע"מ; יו"ר דירקטוריון חלמיש חברה ממשלתית עירונית; דירקטור במנורה מבטחים משלמת בע"מ, מנורה מבטחים ניהול תיקי השקעות בע"מ, מנורה מבטחים קרנות נאמנות בע"מ; מנהל אגף חיים ובריאות במנורה מבטחים ביטוח בע"מ (להלן: "מנורה מבטחים ביטוח"). דירקטור בדרך חברה לתחבורה ציבורית בע"מ.
האם הוא בן משפחה של בעל ענין אחר:	לא
התאריך שבו החלה כהונתו:	10/2005 (מונה ליו"ר הדירקטוריון ב-1/2011)

שם: נדין בודו טרכטנברג	מספר זהות: 011907425
שנת לידה:	1956
מען:	רחוב ויינשל 13/14, תל אביב 69413
נתינות:	ישראלית
חברות בוועדות דירקטוריון:	חברת ועדת הביקורת
דח"צ:	כן
עובדת של החברה המנהלת, חברה בת, חברה קשורה או של בעל ענין:	לא
מספר ישיבות בהן השתתף במהלך השנה	דירקטוריון – 7 ועדת ביקורת - 7
השכלה:	תואר ראשון בכלכלה, תואר שני בפילוסופיה, מדעי המדינה וכלכלה, ודוקטורט בכלכלה.
עיסוקיה במהלך חמש השנים האחרונות ופירוט התאגידים בהם הוא משמש דירקטור:	משנה לדקאן בית הספר למנהל עסקים על שם אריסון במרכז הבינתחומי הרצליה. לשעבר אחראית על קשרי משקיעים של בנק הפועלים בע"מ, דירקטורית חיצונית וחברת וועדת ביקורת במנורה מבטחים פנסייה בע"מ.
האם היא בת משפחה של בעל ענין אחר:	לא
מועד תחילת כהונה:	3/2010

שם: גיא אילוז	מס' ת.ז.: 024829731
שנת לידה:	1970
מען:	סלע יעקב 8, תל אביב-יפו
נתינות:	ישראלית
חברות בוועדות דירקטוריון:	לא
דח"צ:	לא
עובד של החברה המנהלת, חברה בת, חברה קשורה או של בעל ענין:	מנהל מערך עסקים ומוצרים, אגף ביטוח חיים, מנורה מבטחים ביטוח
מספר ישיבות בהן השתתף במהלך השנה	דירקטוריון – 5
השכלה:	תואר ראשון במנהל עסקים
עיסוקיו במהלך חמש השנים האחרונות ופירוט התאגידים בהם הוא משמש דירקטור:	מנהל מערך עסקים ומוצרים, אגף ביטוח חיים, מנורה מבטחים ביטוח
האם הוא בן משפחה של בעל ענין אחר:	לא
מועד תחילת הכהונה כדירקטור:	11/2006

שם: גיא קריגר	מס' ת.ז.: 28688158
שנת לידה:	1971
מען:	רח' יעל הגיבורה 60, מודיעין
נתינות:	ישראלית
חברות בועדות דירקטוריון:	לא
דח"צ:	כן
עובד של החברה המנהלת, חברה בת, חברה קשורה או של בעל ענין:	משנה למנכ"ל, מנהל אגף מוצרים ופיתוח במנורה מבטחים פנסיה בע"מ
מספר ישיבות בהן השתתף במהלך השנה	דירקטוריון - 6
השכלה:	תואר ראשון במשפטים, תואר שני במינהל עסקים
עיסוקיו במהלך חמש השנים האחרונות ופירוט התאגידים בהם הוא משמש דירקטור:	לשעבר יועץ משפטי ומזכיר החברה (סיים כהונתו בחודש 12/2009) של החברה, של מנורה מבטחים פנסיה בע"מ ושל מנורה מבטחים משלמת בע"מ. לשעבר דירקטור במנורה מבטחים ניהול תיקי השקעות בע"מ
האם הוא בן משפחה של בעל ענין אחר:	לא
מועד תחילת כהונה כדירקטור:	12/2009

שם: ראובן שיף	מספר זהות: 10950707
שנת לידה:	1950
מען:	רחוב נחל שורק 13, רמת השרון
נתינות:	ישראלית
חברות בועדות דירקטוריון:	חברת ועדת הביקורת
דח"צ:	כן
עובד של החברה המנהלת, חברה בת, חברה קשורה או של בעל ענין:	לא
מספר ישיבות בהן השתתף במהלך השנה	דירקטוריון - 7
	ועדת ביקורת - 7
השכלה:	תואר ראשון בכלכלה וחשבונאות.
עיסוקיו במהלך חמש השנים האחרונות ופירוט התאגידים בהם הוא משמש דירקטור:	שותף מנהל בשיף-הזנפרץ ושות' רואי חשבון; יו"ר דירקטוריון מרכזתיל שוקי הון בע"מ; דירקטור חיצוני ויו"ר וועדת ביקורת במנורה מבטחים פנסיה בע"מ.
	לשעבר נשיא לשכת רואי החשבון בישראל; לשעבר יו"ר מועצת להב- ארגוני העצמאיים והעסקים בישראל.
האם הוא בן משפחה של בעל ענין אחר:	לא
מועד תחילת כהונה:	11/2010

שם: יצחק רייפר	מספר זהות: 024344574
שנת לידה:	1969
מען:	רחוב החבצלת 33, מתן
נתינות:	ישראלית
חברות בועדות דירקטוריון:	לא
דח"צ:	לא
עובד של החברה המנהלת, חברה בת, חברה קשורה או של בעל ענין:	מנהל שיווק והפצה בנקים במנורה מבטחים פנסייה בע"מ
מספר ישיבות בהן השתתף במהלך השנה	דירקטוריון - 8
השכלה:	תואר ראשון במדעי המדינה ותואר שני במנהל עסקים.
עיסוקיו במהלך חמש השנים האחרונות ופירוט התאגידים בהם הוא משמש דירקטור:	מנהל שיווק ומכירות ומנהל שיווק והפצה בנקים במנורה מבטחים פנסייה בע"מ
האם הוא בן משפחה של בעל ענין אחר:	לא
מועד תחילת כהונה:	11/2010

שם: חן שרייבר	מס' ת.ז.: 029250651
שנת לידה:	1966
מען:	גפונוב 9, רמת-גן
נתינות:	ישראלית
חברות בועדות דירקטוריון:	חבר ועדת הביקורת
דח"צ:	כן
עובד של החברה המנהלת, חברה בת, חברה קשורה או של בעל ענין:	לא
מספר ישיבות בהן השתתף במהלך השנה	דירקטוריון - 5
השכלה:	ועדת ביקורת - 5
עיסוקיו במהלך חמש השנים האחרונות ופירוט התאגידים בהם הוא משמש דירקטור:	תואר ראשון בכלכלה, תואר שני במנהל עסקים מנהל כספים ראשי באפקון תעשיות בע"מ ואפקון אלקטרומכניקה בע"מ, לשעבר מנהל כספים ראשי באייס אוטודיפו בע"מ, חבר הוועד המרכזי של לשכת רואי החשבון
האם הוא בן משפחה של בעל ענין אחר:	לא
מועד תחילת כהונה כדירקטור:	5/2011

כהונתו של מר יוסי גורדון הסתיימה במאי 2011. פרטיו אודות להלן:

שם: יוסי גורדון	מס' ת.ז.: 029250651
שנת לידה:	1972
מען:	מושב עמינדב משק 31
נתינות:	ישראלית
חברות בוועדות דירקטוריון:	חבר ועדת הביקורת
דח"צ:	כן
עובד של החברה המנהלת, חברה בת, חברה קשורה או של בעל ענין:	לא
מספר ישיבות דירקטוריון בהן השתתף במהלך השנה	7
מספר ישיבות ועדת ביקורת בהן השתתף במהלך השנה	5
השכלה:	תואר ראשון בכלכלה ומנהל עסקים, תואר שני במנהל עסקים
עיסוקיו במהלך חמש השנים האחרונות ופירוט התאגידים בהם הוא משמש דירקטור:	מנהל סגן הממונה על התקציבים במשרד האוצר; רכז תעשייה, מסחר ותיירות באגף התקציבים במשרד האוצר
האם הוא בן משפחה של בעל ענין אחר:	לא
התעסקות עיקרית נוספת:	מנהל כללי התאחדות הקבלנים
מועד תחילת כהונה כדירקטור:	12/2007

8.2. פרטי חברי ועדת ההשקעות של החברה

חברי ועדת ההשקעות של החברה, אשר משמשת כועדת ההשקעות של כל קופות הגמל, הם: מר אבשלום פלבר (יו"ר), מר גד הקר, מר גבע אמיר ומר דורון צור ומר מיכה סמיון. להלן פרטיהם של מר אבשלום פלבר, מר דורון צור, מר מיכה סמיון, מר הקר ומר אמיר:

שם: אבשלום פלבר (יו"ר ועדת ההשקעות)	מס' ת.ז.: 058370412
שנת לידה:	1963
מען:	רח' שחם 11, שהם
נתינות:	ישראלית
עובד של החברה המנהלת, חברה בת, חברה קשורה או של בעל ענין:	לא
מספר ישיבות ועדת ההשקעות בהן השתתף במהלך השנה:	19
מועד תחילת הכהונה כחבר ועדת ההשקעות:	9/2009
השכלה:	תואר ראשון בחשבונאות וכלכלה; תואר ראשון, שני ושלישי במשפטים
עיסוקיו במהלך חמש השנים האחרונות ופירוט התאגידים בהם הוא משמש דירקטור:	מנכ"ל איי.די.אי טכנולוגיות בע"מ, דירקטור בקופת חולים לאומית בע"מ
האם הוא בן משפחה של בעל ענין אחר:	לא
התעסקות עיקרית נוספת:	ראה לעיל

שם : דורון צור	מס' ת.ז. : 058616244
שנת לידה :	1964
מען :	רח' לכיש 159, שהם
נתינות :	ישראלית
עובד של החברה המנהלת, חברה בת, חברה לא קשורה או של בעל ענין :	לא
מספר ישיבות ועדת ההשקעות בהן השתתף במהלך השנה :	25
מועד תחילת הכהונה כחבר ועדת ההשקעות :	9/2009
השכלה :	תואר ראשון בכלכלה וחשבונאות ותואר שני במנהל עסקים
עיסוקיו במהלך חמש השנים האחרונות ופירוט התאגידים בהם הוא משמש דירקטור :	מנהל כללי ומנהל השקעות בפסגות קומפס השקעות בע"מ, אנליסט בדוישה ני"ע ישראל בע"מ, דירקטור בפסגות קומפס השקעות בע"מ ודירקטור בפסגות קומפסס גידור בע"מ
האם הוא בן משפחה של בעל ענין אחר :	לא
התעסקות עיקרית נוספת :	ראה לעיל

שם : מיכה סמיון	מס' ת.ז. : 042494054
שנת לידה :	1945
מען :	רח' מנדלי 19, רעננה
נתינות :	ישראלית
עובד של החברה המנהלת, חברה בת, חברה לא קשורה או של בעל ענין :	לא
מספר ישיבות ועדת ההשקעות בהן השתתף במהלך השנה :	23
מועד תחילת הכהונה כחבר ועדת ההשקעות :	9/2009
השכלה :	תואר ראשון בכלכלה ומדעי המדינה, תואר ראשון בפסיכולוגיה, תואר שני במנהל עסקים
עיסוקיו במהלך חמש השנים האחרונות ופירוט התאגידים בהם הוא משמש דירקטור :	דירקטור בחברות הבאות : מיכאל סמיון בע"מ, מדילין בע"מ, מדטכניקה, כלל פיננסיים חיתום בע"מ ובפועלים סהר בע"מ
האם הוא בן משפחה של בעל ענין אחר :	לא
התעסקות עיקרית נוספת :	ראה לעיל

שם : גד הקר	מס' ת.ז. : 058243759
שנת לידה :	1963
מען :	רחוב אופנהיימר 16, תל אביב
נתינות :	ישראלית
עובד של החברה המנהלת, חברה בת, חברה קשורה או של בעל ענין :	לא
מספר ישיבות ועדת ההשקעות בהן השתתף במהלך השנה :	25
מועד תחילת הכהונה כחבר ועדת ההשקעות :	11/2010
השכלה :	תואר ראשון בהנדסת מחשבים, תואר שני במנהל עסקים
עיסוקיו במהלך חמש השנים האחרונות ופירוט התאגידים בהם הוא משמש דירקטור :	מנהל נציגות בנקאות פרטית ב-UBS AG ושותף מנהל ב- Fedlis Partners Ltd.
האם הוא בן משפחה של בעל ענין אחר :	לא
התעסקות עיקרית נוספת :	-

שם : אמיר גבע	מס' ת.ז. : 50169424
שנת לידה :	1950
מען :	רחוב ניצנים 7, כפר סבא
נתינות :	ישראלית
עובד של החברה המנהלת, חברה בת, חברה קשורה או של בעל ענין :	לא
מספר ישיבות ועדת ההשקעות בהן השתתף במהלך השנה :	26
מועד תחילת הכהונה כחבר ועדת ההשקעות :	4/2010
השכלה :	תואר ראשון בכלכלה, תואר שני במנהל עסקים, תואר שלישי במנהל עסקים
עיסוקיו במהלך חמש השנים האחרונות ופירוט התאגידים בהם הוא משמש דירקטור :	יו"ר דירקטוריון אס.אף.כנף 2000 פיננסי בע"מ, יועץ פיננסי בחברת נמלי ישראל פתוח ונכסים בע"מ ודירקטור בלידר החזקות והשקעות בע"מ
האם הוא בן משפחה של בעל ענין אחר :	לא
התעסקות עיקרית נוספת :	יו"ר דירקטוריון אס.אף.כנף 2000 פיננסי בע"מ

8.3. פרטי חברי ועדת הביקורת של החברה

חברי ועדת הביקורת של החברה הם :

מר ראובן שיף (יו"ר, דח"צ) גב' נדין בודו טרכטנברג (דח"צ), מר חן שרייבר (דח"צ).

כהונתו של מר יוסי גורדון הסתיימה בחודש מאי 2011.

פרטים אודותיו ראה בסעיף 8.1 לעיל.

8.4. גובה שכר הדירקטורים השנתי

בשנת 2011 הסתכם השכר ששולם לכל הדירקטורים בחברה לסך של 938 אלפי ש"ח. מנגנון התגמול לדירקטורים במהלך שנת 2011 הינו בהתאם להוראות חוזר גופים מוסדיים 4-9-2009 שעניינו גמול לדירקטורים חיצוניים בגופים מוסדיים.

8.5. התכנסויות הדירקטוריון והוועדות השונות

דירקטוריון החברה מתכנס לפחות שמונה פעמים בשנה, ובמהלך שנת 2011 התכנס דירקטוריון החברה 8 פעמים.

ועדת הביקורת מתכנסת לפחות שש פעמים בשנה, במהלך שנת 2011 התכנסה ועדת הביקורת של החברה 8 פעמים.

במהלך שנת 2011 התכנסה ועדת ההשקעות של החברה 27 פעמים.

8.6. פרטי נושאי המשרה הבכירים של החברה

שם: איתי יעקב	מס' ת.ז.: 038259735
שנת לידה:	1975
התפקיד בחברה המנהלת:	מנהל כללי
התפקיד בחברת בת של החברה המנהלת או בבעל ענין בה:	עד 1.1.2012 - מנהל כללי של מנורה מבטחים והסתדרות המהנדסים ניהול קופות גמל בע"מ
בת משפחה של נושא משרה בכירה אחר או של בעל ענין:	לא
השכלה:	תואר ראשון ושני בכלכלה
הניסיון העסקי שצבר במהלך חמש השנים האחרונות:	מנהל פיתוח עסקי במנורה מבטחים גמל בע"מ, מרכז מאקרו כלכלה ותקציב באגף תקציבים במשרד האוצר. עד 1.1.2012 - מנהל כללי של מנורה מבטחים והסתדרות המהנדסים ניהול קופות גמל בע"מ
התאריך שבו החלה כהונתו:	05/2007

שם: רן קלמי	מס' ת.ז.: 033861758
שנת לידה:	1977
התפקיד:	מנהל הכספים
התפקיד בחברת בת של החברה המנהלת או בבעל ענין בה:	חשב במנורה מבטחים פיננסים בע"מ
בן משפחה של נושא משרה בכירה אחר או של בעל ענין:	לא
השכלה:	תואר ראשון בכלכלה וחשבונאות, רואה חשבון.
הניסיון העסקי שצבר במהלך חמש השנים האחרונות:	רואה חשבון במשרד קוסט, פורר, גבאי ופורר; חשב בכלל שירותי פנסיה וגמל בע"מ.
התאריך שבו החלה כהונתו:	3/2008

שם: אלון אלפרט	מספר זהות: 024914020
שנת לידה:	1970
התפקיד בחברה המנהלת:	היועץ המשפטי ומזכיר החברה
התפקיד בחברת בת של החברה המנהלת או בבעל ענין בה:	יועץ משפטי ומזכיר החברה במנורה מבטחים גמל בע"מ, מזכיר החברה במנורה מבטחים והסתדרות המהנדסים ניהול קופות גמל בע"מ
בן משפחה של נושא משרה בכירה אחר או של בעל ענין:	לא
השכלה:	תואר ראשון במשפטים ותואר שני במנהל עסקים – שניהם מאוניברסיטת תל אביב
הניסיון העסקי שצבר במהלך חמש השנים האחרונות:	1/2011 – 6/2011 – עו"ד עצמאי ובעלים ומנכ"ל חברה למתן שירותי ייעוץ לבתי השקעות בנוגע לאיסור הלבנת הון ולבקרת סיכונים; -5/2006 – 12/2011 – יועץ משפטי ראשי ואחראי תחום הרגולציה במגדל שוקי הון
התאריך שבו החלה כהונתו:	7/2011

שם: אלי הלל	מס' ת.ז.: 27904655
שנת לידה:	1970
התפקיד בחברה המנהלת:	המבקר הפנימי
התפקיד בחברת בת של החברה המנהלת או בבעל ענין בו:	המבקר הפנימי במנורה מבטחים פנסיה בע"מ ובמנורה מבטחים והסתדרות המהנדסים ניהול קופות גמל בע"מ
בן משפחה של נושא משרה בכירה אחר או של בעל ענין:	לא
השכלה:	תואר ראשון במנע"ס (התמחות בחשבונאות), רואה חשבון (1999), מבקר מערכות מידע מוסמך.
השכלה שרכש במהלך חמש השנים האחרונות והניסיון העסקי שצבר בתקופה האמורה:	מבקר פנים ומערכות מידע בחברת כ.א.ל.; רו"ח בתחום מערכות המידע במשרדים קוסט פורר את גבאי ורוזנבלום הולצמן; המבקר הפנימי במנורה מבטחים פנסיה בע"מ והחל מ-12.1.2012 גם של מנורה מבטחים והסתדרות המהנדסים ניהול קופות גמל בע"מ.
התאריך שבו החלה כהונתו:	08/2004

שם: אורלי שניידר	מס' ת.ז.: 033779273
שנת לידה:	1977
התפקיד בחברה המנהלת:	מנהלת התפעול
התפקיד בחברת בת של החברה המנהלת או בבעל ענין בו:	-
בת משפחה של נושא משרה בכירה אחר או של בעל ענין:	
השכלה:	
השכלה שרכשה במהלך חמש השנים האחרונות והניסיון העסקי שצבר בתקופה האמורה:	
התאריך שבו החלה כהונתה:	11/2011

שם: אלי ריעני	מס' ת.ז.: 33812710
שנת לידה:	1977
התפקיד בחברה המנהלת:	מנהל מחלקת שירות ומידע לסוכן
התפקיד בחברת בת של החברה המנהלת או בבעל ענין בו:	-
בן משפחה של נושא משרה בכירה אחר או של בעל ענין:	לא
השכלה:	תואר ראשון בלוגיסטיקה וניהול
השכלה שרכש במהלך חמש השנים האחרונות והניסיון העסקי שצבר בתקופה האמורה:	מנהל תפעול בגאון גמל בע"מ
התאריך שבו החלה כהונתו:	1/2008

שם: תומר אהרונוסון *	מס' ת.ז.: 24284986
שנת לידה:	1969
התפקיד בחברה המנהלת:	מנהל מכירות פיננסים
התפקיד בחברת בת של החברה המנהלת או בבעל ענין בו:	-
בן משפחה של נושא משרה בכירה אחר או של בעל ענין:	לא
השכלה:	תואר ראשון במשפטים ותואר ראשון במנהל עסקים
השכלה שרכש במהלך חמש השנים האחרונות והניסיון העסקי שצבר בתקופה האמורה:	מפקח פיננסי במנורה מבטחים ביטוח
התאריך שבו החלה כהונתו:	3/2010

* סיים את תפקידו בחברה החל מיום 1 בינואר, 2012.

שם: נועה חרמוני	מס' ת.ז.: 35899657
שנת לידה:	1979
התפקיד בחברה המנהלת:	מנהלת מחלקת פיתוח ורגולציה
התפקיד בחברת בת של החברה המנהלת או בבעל ענין בו:	-
בת משפחה של נושא משרה בכירה אחר או של בעל ענין:	לא
השכלה:	תואר ראשון בכלכלה ותואר ראשון במשפטים
השכלה שרכשה במהלך חמש השנים האחרונות והניסיון העסקי שצבר בתקופה האמורה:	מנהלת תפעול בקואטרו בית השקעות בע"מ
התאריך שבו החלה כהונתה:	7/2009

8.7. תשלומים לנושאי משרה בכירה

להלן פרוט התשלומים ששילמה החברה לחמשת מקבלי השכר הגבוה ביותר מבין נושאי המשרה הבכירה שניהנו בה באלפי ש"ח (לא כולל מס שכר):

שם מקבל התשלום	תפקיד בחברה	פירוט התשלומים ששולמו	ההתחייבות לתשלומים שקיבלה על עצמה החברה*	סך הכול
איתי יעקב	מנכ"ל	737	241	978
תומר אהרנסון	מנהל מכירות	381	57	438
אלי רעני	מנהל שרות והטבות	340	36	376
דוד דוד	משווק	358	20	378
נועה חרמוני	מנהלת פיתוח ורגולציה	346	57	403

8.8. רואה חשבון מבקר של החברה ושל קופות הגמל "מנורה מבטחים יתר" (מס' אישור מ"ה 119), "מנורה מבטחים אמיר" (מס' אישור 260), "מבטחים תגמולים ופיצויים" (מס' אישור 826) ו"מבטחים קופת גמל למטרות חופשה הבראה וחגים":

קוסט, פורר, גבאי את קסירר, רואי-חשבון, מרחוב עמינדב 3, תל-אביב. השותף במשרד הנ"ל האחראי על הטיפול בחברה הוא רו"ח יאיר קופל.

שכר טרחה בגין שירותי הביקורת:

שכר בגין שירותי ביקורת: כ- 230 אלפי ש"ח (בשנה קודמת - כ- 287 אלפי ש"ח).

היקף עבודת המבקר (בשעות):

היקף עבודה בגין שירותי ביקורת: כ- 916 שעות (בשנה קודמת - כ- 1,163 שעות).

8.9. רואה חשבון מבקר של קופות הגמל האחרות שבניהול החברה אשר לא צוינו לעיל

צבי ורדי ושות' רו"ח, מרחוב עמינדב 3, תל-אביב. השותף במשרד הנ"ל האחראי על הטיפול בחברה הוא רו"ח עופר קירו.

- שכר טרחה בגין שירותי הביקורת: שכר בגין שירותי ביקורת:
- כ- 339 אלפי ש"ח (בשנה קודמת - כ- 418 אלפי ש"ח). היקף עבודת המבקר (בשעות):
- כ- 1,900 שעות (בשנה קודמת - כ- 2,100 שעות). היקף עבודה בגין שירותי ביקורת:

8.10. מבקר פנים

שם:	אלי הלל
מקום עבודה:	מבקר הפנים הינו עובד מנורה מבטחים פנסיה בע"מ
תאריך תחילת כהונתו:	8/2004
סעיף 146 (ב) לחוק החברות והוראות סעיף 8 לחוק הביקורת הפנימית	המבקר הפנימי עומד בדרישות סעיף 146 (ב) לחוק החברות וסעיף 8 לחוק הביקורת הפנימית.
דרך המינוי:	דירקטוריון החברה אישר את מינוי המבקר הפנימי לאחר המלצת ועדת הביקורת. סמכויות המבקר, תפקידי וחובותיו הוגדרו בנוהל עבודת המבקר הפנימי שאושר על-ידי ועדת ביקורת.
הממונה על המבקר הפנימי:	יו"ר הדירקטוריון
תוכנית העבודה:	<ul style="list-style-type: none"> • במהלך שנת 2011 ערכה החברה סקר הערכת סיכונים תפעוליים וסקר סיכוני הונאות מעילות לצורך קביעה ודירוג נושאי הביקורת בתוכנית העבודה הרב שנתית החדשה שגובשה. הסקרים בוצעו על ידי חברה חיצונית המתמחה בעריכת סקרי סיכונים בגופים פיננסיים. • סקר הסיכונים התפעוליים עוצב על בסיס מתודולוגיות בינלאומיות כדוגמת- באזל II, COSO. • תוכנית העבודה השנתית היא נגזרת של תוכנית העבודה הרב שנתית. תוכנית זו מבוססת על סקרי הסיכונים שנערכו, ובהתבסס על דירוג הסיכונים כפי שעלו בסקר כמו גם על תוצאות ביקורת קודמות, שינויים ארגוניים, שינויי חקיקה והנחיות רגולציה. • בנוסף הובאו בחשבון, במסגרת קביעת תוכנית העבודה השנתית, גם נושאים שיכולים לשרת את החברה בביצוע הוראות SOX 404 ופריסת תוכנית העבודה של הביקורת על פני מרבית תחומי הפעילות של הארגון לשם ביסוס עקרון "מורא הביקורת" והמחשת נוכחותה. • רמת החשיפה של הסיכונים שמופו שימשה לקביעת תדירות הביקורת ומשך הביקורת לכל אחד מנושאי הביקורת. • ככלל, כל אחד מנושאי הביקורת נבחן לפחות אחת לארבע שנים. • המבקר הפנימי הוא הגורם הבלעדי האחראי על קביעת תוכנית העבודה, בכפוף להערות ואישור ועדת ביקורת. • הצעת תוכנית העבודה נמסרת ליו"ר הדירקטוריון, המנכ"ל וועדת ביקורת, קודם להבאתה לאישור ועדת הביקורת. • תוכנית העבודה כוללת גם הקצאת משאבי זמן לביקורות בלתי צפויות וכן התייחסות להיבטים הקשורים לסיכוני הונאות ומעילות, כפי שעלו במסגרת סקר סיכוני הונאות ומעילות.

<ul style="list-style-type: none"> • תוכנית הביקורת מבוצעת בהתאם להנחיות המקצועיות שפרסמה איגוד המבקרים הפנימיים IIA ארה"ב, שהמבקר הפנימי חבר בו ובכפוף להנחיות חוזר גופים מוסדיים 2007-9-14 שענינו מערך הביקורת הפנימית בגוף מוסדי (להלן – "חוזר הביקורת הפנימית"). 	
<ul style="list-style-type: none"> • היקף העסקה: • היקף שעות העבודה השנתיות נקבע בהתאם לתוכנית העבודה השנתית. במסגרת היקף השעות המתוכנן נקבע היקף השעות המשוער לכל נושא ביקורת, בהתאם לניסיון העבר ולמהות הנושא הנבדק. כמו כן מוקצות שעות ביקורת גם לביקורות בלתי מתוכננות. • ביצוע בפועל בשעות עבודה - יחידת ביקורת פנים בחברה 1,744 שעות. • ביצוע בפועל בשעות עבודה במיקור חוץ: 2,015 שעות. • סה"כ שעות ביקורת לשנת 2011: 3,759 שעות. 	
עבודת הביקורת מבוצעת בהתאם להוראות חוק הביקורת הפנימית, לתקני ביקורת ולהנחיות המקצועיות שפרסם איגוד המבקרים הפנימיים IIA ארה"ב, שהמבקר הפנימי חבר בו, ובכפוף להוראות חוזר הביקורת הפנימית.	עריכת הביקורת:
למבקר הפנימי ניתנה גישה ונמסרו לידיו כל מידע שהיה נחוץ במסגרת עבודת הביקורת.	גישה למידע:
כל דוחות הביקורת מוגשים בכתב.	דין וחשבון
דוחות הביקורת מוגשים ליו"ר הדירקטוריון, לוועדת הביקורת ולמנהל הכללי, עם השלמת עבודת הביקורת וקבלת תגובות המבוקרים, ובאופן מתמשך על פני השנה. במהלך 2011 התקיימו 8 ישיבות ועדת ביקורת. במסגרת ישיבות הועדה הוצגו 12 דוחות ביקורת.	המבקר הפנימי:
לדעת דירקטוריון החברה, היקף, אופי ורציפות פעילות המבקר ותוכנית עבודתו הינם סבירים בנסיבות העניין ויש בהם להגשים את מטרות הביקורת הפנימית בחברה.	הערכת הדירקטוריון את פעילותו:
המבקר הפנימי הינו עובד מנורה מבטחים פנסיה והנושאת בשכרו ובהוצאותיו.	שכר:

9. תיאור אופן ניהול החברה

9.1 תיאור כללי של נוהל עבודת הדירקטוריון וועדותיו

ישיבות הדירקטוריון מתקיימות בהתאם להוראות הדין ולהוראות תקנות ההתאגדות של החברה ולרבות הוראות חוזר גופים מוסדיים מס' 2007-9-7 לענין נוהל עבודת הדירקטוריון וועדותיו ותקנות הפיקוח על שירותים פיננסיים (ביטוח)(דירקטוריון וועדותיו), התשס"ז-2007 (להלן: "חוזר עבודת הדירקטוריון וועדותיו" ו-"תקנות הדירקטוריון וועדותיו"). ישיבות הדירקטוריון נערכות מעת לעת, לפי בקשת יו"ר הדירקטוריון או דירקטור אחר, או ביוזמת נושא משרה בחברה המבקש להביא נושא לדיון בדירקטוריון. הנושאים המובאים לדיון נקבעים בין היתר בהתאם להוראות חוזר עבודת הדירקטוריון וועדותיו ותקנות הדירקטוריון וועדותיו ועל פי הצורך העולה מפעילותה של החברה.

הזימון לישיבות מופץ בכתב לרבות סדר היום של הישיבה וחומר רקע רלוונטי לא פחות מ-48 שעות לפני מועד קיום הישיבה, ולא פחות מ-96 שעות כאשר הדו"חות הכספיים של החברה מובאים לאישור), על ידי מזכיר החברה. לישיבות מוזמנים גם בעלי התפקידים בחברה שנושא מן הנושאים הנדונים בישיבה נוגע לתחום אחריותם. מנכ"ל החברה והיועץ המשפטי של החברה (המכהן גם כמזכיר החברה) נוכחים בישיבות הדירקטוריון דרך קבע. עבור כל ישיבה נערך פרוטוקול המשקף את הנושאים שנידונו.

חברי הדירקטוריון מקבלים דוחות חודשיים המתארים את מצבה העסקי של החברה בהתאם למתכונת שנקבעה.

9.2. נוהל עבודת ועדות הדירקטוריון

ישיבות ועדות הדירקטוריון מתקיימות בהתאם להוראות הדין להוראות תקנות ההתאגדות של החברה, ולהוראות נוהל שהוכן ומסדיר את עבודת ועדות הדירקטוריון ונערך להן פרוטוקול, הנשמר במשרדי החברה.

9.2.1. ועדת ביקורת

ועדת הביקורת של החברה מתכנסת לפחות 6 פעמים בשנה בהתאם להוראות חוזר עבודת הדירקטוריון וועדותיו. לישיבות ועדת הביקורת מוזמנים דרך קבע מנכ"ל החברה, מבקר הפנים, היועץ המשפטי ומזכיר החברה, ובעלי התפקידים בחברה שנושא מן הנושאים הנדונים בישיבה נוגע לתחום אחריותם.

בהתאם להוראות תקנות הדירקטוריון וועדותיו, בעת קבלת ההחלטות בועדה נוכחים רק חברי הועדה, מבקר הפנים, היועץ המשפטי ורושם הפרוטוקול.

9.2.2. ועדת ההשקעות:

ועדת ההשקעות של החברה מוכנסת לדיון אחת לשבועיים, בהתאם להוראות תקנות מס הכנסה (כללים לאישור ולניהול קופות גמל), התשכ"ד-1964.

הזימון לישיבות ועדת ההשקעות מופץ על ידי מנהל אגף השקעות של מנורה מבטחים ביטוח (שאגפו הנותן גם שירותים לכלל חברות הבנות של קבוצת מנורה מבטחים שמנהלות כספים לטווח ארוך, לרבות לחברה). בישיבות ועדת ההשקעות נערכת דרך קבע, מלבד הדיון בנושאים השוטפים ובהצעות השונות להשקעה, גם סקירת מאקרו עדכנית, סקירת הפעולות שנעשו מאז הישיבה הקודמת וסקירה על תיק ההשקעות של קופות הגמל שמנהלת החברה. בנוסף, אחת לתקופה, נמסר לחברי הוועדה דו"ח בדבר אופן הצבעת החברה באסיפות כלליות של חברות בהן מחזיקות קופות הגמל שבניהול החברה, דו"ח מעקב אחר יישום החלטות הוועדה ודוחות נוספים.

9.2.3. ועדת האשראי וטיפול בחובות בעייתיים:

ועדת האשראי של החברה (ועדה המשותפת לחברה, למנורה מבטחים ביטוח ולמנורה מבטחים פנסיה בע"מ) החלה לפעול בשנת 2008 וזאת על פי חוזר גופים מוסדיים 2007-9-15 שעניינו ניהול סיכונים אשראי אגב פעילות השקעות וחוזר 2007-9-16 שעניינו העמדת אשראי לא סחיר על ידי גופים מוסדיים - תשתית לתמיכה ניהולית, מקצועית ותפעולית. פעילותה היא בתחום האשראי הלא סחיר למעט מספר סוגי אשראי שהוחרגו. הועדה עוסקת באישור עסקאות על פי כללים שנקבעו ועוקבת אחר יישום מדיניות האשראי ומצב האשראי של החברה וקופות הגמל שבניהולה.

ועדת האשראי מסתייעת בפורום חוב שהוקם בהתאם להנחיות הממונה בחוזר גופים מוסדיים 2009-9-7 שעניינו טיפול בחובות בעייתיים ופעולות גופים מוסדיים לגביית חוב (להלן: "חוזר טיפול בחובות בעייתיים") שפורסם באפריל 2009. על רקע המשבר בשוק האשראי החוץ בנקאי בשנת 2008, התפתח תהליך של "הסדרי חוב" לחברות בקשיים באמצעות מנגנון של נציגות בעלי אג"ח. בהקשר זה פועלת הקבוצה באמצעות נציג מקצועי חיצוני יעודי לנושא, תוך הקפדה על ביצוע הפרדה מלאה בין פעילותו השוטפת לקידום הסדרי חוב לבין פעילות ההשקעות, והכל בהתאם להוראות הדין הרלבנטיות.

החברה המנהלת הסמיכה צוות מקצועי לאיתור ולטיפול בחובות בעייתיים אשר בתיק ההשקעות של עמיתי קופות הגמל ("פורום חוב"). פורום החוב פועל בהקשר של גופים מוסדיים נוספים מקבוצת מנורה מבטחים. בהתאם להנחיות דירקטוריון החברה ובהתאם לנוהל שקבעה ועדת ההשקעות.

9.2.4. ועדת תגמול:

במסגרת תיקון מס' 16 לחוק החברות, התשנ"ט-1999 נקבעו הוראות בנוגע להרכב ועדת התגמול שהצריכו שינוי בהרכב ועדת התגמול של החברה. לאור ההוראות החדשות החליט הדירקטוריון, כי וועדת הביקורת תשמש גם כועדת תגמול לצורך יישום חוזר גופים מוסדיים 2009-9-24 בענין מדיניות תגמול של נושאי משרה בגופים מוסדיים, וועדת התגמול הקודמת פוזרה.

9.3. תפקידי ועדת ההשקעות

- קביעת מדיניות ההשקעות של קופות הגמל במסגרת מדיניות ההשקעה הכוללת שקבע הדירקטוריון.
- אישור עסקאות מסוימות טרם ביצוען, קביעת מגבלות שיעורי החזקה בניירות ערך מסוגים שונים ובאפיקי השקעה, קביעת מגבלות חשיפה ללוויים ולקבוצות לוויים, קביעת מגבלות חשיפה לענפים וכד'.
- קביעת נכסי הבסיס של אופציות וחוזים עתידיים שתרכוש או תיצור קופת הגמל.
- קביעת השיעור המרבי של בטוחות שקופת גמל תהא רשאית להעמיד בשל עסקאות באופציות, בחוזים עתידיים ומכירות בחסר.
- קביעת סוגי ניירות הערך שקופת גמלה רשאית למכור בחסר.
- הנחיות בעלי תפקידים שעוסקים בניהול השקעות קופת הגמל ביישום מדיניות ההשקעות שנקבעה ופיקוח עליהם.
- קביעת מדיניות ההשקעות שתבוצע בידי גורמים המנהלים ישירות את ההשקעות ומתן הוראות לגופים אלה, וכן אופן הפיקוח עליהם – אם קבע הדירקטוריון כי חלק מניהול השקעות קופת הגמל ייעשה שלא ישירות בידה.
- קביעת אמות מידה לבחינת יישום מדיניות ההשקעות שנקבעה.
- קביעת כללים ונהלים לניהול השקעות קופות הגמל.
- קבלת החלטות הנוגעות לשימוש באמצעי השליטה בתאגידים שמחזיקה קופת הגמל; בקופה אשר היא או החברה המנהלת אותה נשלטת בידי תאגיד בנקאי, יתקבלו ההחלטות על ידי הנציגים החיצוניים בועדת ההשקעות.

9.4. מתכונת קבלת החלטות על השקעות עבור הקופות

ועדת ההשקעות דנה בכל ישיבה בהרכב הנכסים של הקופות השונות, בהתפתחויות השונות בשווקים השונים, ובציפיות להתפתחויות עתידיות הן ברמת המאקרו והן ברמת המיקרו. במקביל בוחנת ועדת ההשקעות את הסיכונים והחשיפות של הקופות והמסלולים השונים, תוך בחינת רמת הנזילות הנדרשת. על בסיס הנ"ל מקבלת ועדת ההשקעות החלטות לגבי שינויים והתאמות שיש לבצע בהרכב הנכסים של הקופות והמסלולים. מנהלי ההשקעות מבצעים על בסיס שוטף את ההשקעות הנדרשות עבור הקופות, על בסיס החלטות ועדת ההשקעות דלעיל, ועל בסיס הקצאת נכסים שאושרה בתחילת השנה. בעת ביצוע השקעות מסוימות, בעיקר בנכסים לא סחירים, נעזרת החברה בייעוץ משפטי חיצוני ורק לאחר אישורו מבוצעת ההשקעה.

קווים מנחים לאיכות ממשל תאגידי – בסוף שנת 2011, כחלק ממגמה להגברת מעורבות גופים מוסדיים בשוק ההון ורצון החברה לשמר ולהשביח את תיק הנכסים בהן היא משקיעה בעבור עמיתי הקרן, ולאור התפיסה כי חברות בעלות ממשל תאגידי נאות הינן חברות ראויות יותר להשקעה, אישרה ועדת השקעות נוהל חדש לבחינת עמידה בעקרונות ממשל תאגידי בתאגידים בהם משקיעים גופים מוסדיים ממנורה מבטחים.

כחלק מהנוהל אושר ע"י ועדת השקעות להתקשר עם חברת גיי.אס.אי מחקר אנליטי וממשל תאגידי בע"מ, אשר תבצע בעבור החברה סינון ובחינה של רמת הממשל התאגידי של כל תאגיד אשר בו נבחנת השקעה.

הבחינה נעשית לפי מדד GSE לאוטרכך, אשר מדרג את איכות ממשל התאגידי ומעניק לה ציון בין 0 - 100. המדד בוחן ומעניק ציון לפרמטרים ומאפיינים רבים של הממשל התאגידי, בהתאם לאמות מידה של הרגולטורים השונים בישראל, וכן לפי פרקטיקות נהוגות בעולם להגדרת נורמות ממשל תאגידי.

ציון איכות הממשל התאגידי בחברה הנסקרת מחושב על בסיס שקלול של ציונים של חמישה מדדי משנה, המתייחסים לחמשת מוקדי הממשל התאגידי התקין:

1. עצמאות הדירקטוריון, איכותו ופעילותו.
2. יישום SOX שקיפות ופתיחות לציבור.
3. אחזקות ועסקאות עם בעלי שליטה.
4. שיטת תגמול בכירים בחברה.
5. איכות הביקורת ופיקוח.

ועדת השקעות תבחן מעת לעת, ולפחות פעם בשנה, את המדיניות הנזכרת לעיל וזאת כאמור בשים לב, בין היתר, גם לזמינות מידע ושכלול כלי מדידה והערכה של נורמות ממשל תאגידי בתאגידים השונים.

9.5. נוהל פיצול ההשקעות בין הקופות

ההקצאה בין הקופות השונות מתבצעת בסוף יום המסחר בהתאם להחלטות השקעה יומיות, בהתאם לתזרים התקבולים והמשיכות מהקופה ועל פי מדיניות ההשקעה בכל קופה. באופן כללי ובמידה ואין מניעה להשקעה בקופה מסוימת מפוצלת ההשקעה באופן יחסי על פי גודל הקופות.

9.6. נהלי בקרה על ביצוע ההשקעות

בקרה על ביצוע ההשקעות מבוצעת הן ברמה יומית והן ברמה שבועית על ידי מנהלי ההשקעות עבור הפעולות שבוצעו בקופות השונות. בדיווח היומי נבדקות בהתאמה כל הפעולות שהועברו לברוקר אל מול הפעולות שבוצעו בפועל בחשבון הבנק, במידה ומתגלות טעויות הן מתוקנות באופן מיידי.

בנוסף לאמור לעיל, באופן שוטף נערכים דוחות בקרה פנימיים על ידי עובדים שאינם עוסקים בהשקעות, שמטרתם בדיקת עמידה בתקנות ההשקעה ובמגבלות שנקבעו בועדת ההשקעות. מערכת הבקרה של הגופים המתפעלים תומכות באיתור חריגות מתקנות ההשקעה. אחת לחודש מבוצעת התאמת בנקים לרבות כנגד תנועות כספיות בהשקעות.

בנוסף לאמור לעיל שולחים מנהלי ההשקעות לחברי ועדת ההשקעות, לקראת כל ישיבה של ועדת ההשקעות, עדכון בדבר הרכב הנכסים של הקופות והמסלולים, ואת פרוטוקול הישיבה הקודמת. יתר על כן, לחברה מבקר פנים, שמבקר, בהתאם לתוכנית עבודה המאושרת על ידי ועדת הביקורת של החברה, גם את פעילות ניהול ההשקעות על ידי החברה.

בתחילת שנת 2010 נערכה החברה במסגרת קבוצת מנורה מבטחים לפעילותן של יחידות התפעול העורפי (Back Office) ובקרת ההשקעות בגוף מוסדי, ובכלל זה הבטחת אי תלות של היחידות האמורות במערך ביצוע ההשקעות בגוף המוסדי בהתאם לחוזר גופים מוסדיים 2009-9-15 שעניינו מערך התפעול והבקרה בתחום ההשקעות בגוף מוסדי.

מערך האשראי הלא סחיר של קבוצת מנורה מבטחים מעניק שירותי אשראי לא סחיר לקופות הגמל.

10. תיאור נוהל השימוש בזכויות ההצבעה של המניות המוחזקות על ידי הקופות

10.1. תיאור כללי של נוהל השימוש בזכויות ההצבעה של המניות המוחזקות

10.1.1. בהתאם להוראות ההסדר התחיקתי ובפרט תקנות הפיקוח על כללית), התשס"ט-2009 (להלן בסעיף 10.1 זה: "התקנות"), חלה על משקיע מוסדי חובת השתתפות והצבעה באסיפה כללית של תאגיד שהוא בעל זכות הצבעה בו בנושאים המפורטים בתקנות.

10.1.2. החברה התקשרה לצורך זה עם גורם מקצועי מיומן (אנטרופי שירותי מחקר כלכליים בע"מ) (להלן: "אנטרופי") המתמחה, בין היתר, בבחינה ובגיבוש המלצות הצבעה באסיפות כלליות ובפרט בנושאים המפורטים בתקנות. קופות הגמל משתתפות באמצעות אנטרופי ומצביעות בהתאם להמלצתם באסיפות כלליות של תאגיד בו מתקיים אחד מאלה:

10.1.2.1. יש בהצעת החלטה המובאת לאישור האסיפה הכללית פגיעה אפשרית בעמיתי הקופה או קידום עניינם.

10.1.2.2. עסקה עם בעל עניין או מתן תגמול לבעל עניין. באסיפות בהן הקבוצה מעוניינת להצביע בשונה מהמלצת אנטרופי, יועלה הנושא לדיון בועדת ההשקעות ואופן ההצבעה ייקבע על ידי ועדת ההשקעות.

10.1.3. ועדת ההשקעות אימצה את מדיניות ההצבעה באסיפות כלליות שפרסמה אנטרופי², למעט לעניין הצבעות במסגרת הסדרי אג"ח אשר בהם תצביע החברה באופן עצמאי ובהתאם לנוהל חובות בעייתיים של החברה. באימוץ מדיניות ההצבעה של הגורם המקצועי החיצוני רואה החברה גם פתרון למקרים בהם עולה חשש לניגוד עניינים ו/או לפניית מצד הנהלות תאגידים ו/או בעלי שליטה בקשר לאופן ההצבעה של החברה.

בנוסף, ומבלי לגרוע מהאמור, החברה שומרת לעצמה את הזכות לסטות מהמלצות ההצבעה של הגורם המקצועי הנ"ל תוך הבאת הנושא לאישור מוקדם של ועדת ההשקעות.

10.2. הגוף המייצג באסיפות כלליות

אנטרופי שירותי מחקר כלכליים בע"מ מייצגת את קופות הגמל שבניהול החברה באסיפות הכלליות של התאגידים, בהם מחזיקות הקופות במניות.

10.3. אופן ותדירות הדיווח על אופן ההצבעה באסיפות הכלליות

מנהל אגף השקעות מדווח לוועדת ההשקעות אחת לחודשיים אודות אופן ההצבעה של הקופות באסיפות הכלליות של התאגידים, בהן מחזיקות הקופות במניות.

10.4. יישום הנוהל הלכה למעשה

קופות הגמל שבניהול החברה השתתפו בשנת 2011 ב- 576 אסיפות כלליות.

11. קנסות

בשנת 2011 לא הוטלו קנסות על החברה.

² יצוין, כי מדיניות ההצבעה באסיפות כלליות שאומצה היתה המדיניות שפרסמה פועלים סהר, אשר סיפקה לחברה את שירותי הייעוץ כאמור לעיל עד לדצמבר 2010. המדיניות שפרסמה אנטרופי זהה למדיניות שפרסמה פועלים סהר.

12. בקרות ונהלים**12.1. הערכת בקרות ונהלים לגבי הגילוי**

הנהלת החברה בשיתוף המנכ"ל ומנהל הכספים של החברה, העריכו לתום תקופת הדו"ח את היעילות של הבקרות ונהלים לגבי הגילוי של החברה. על בסיס הערכה זו המנכ"ל ומנהל הכספים הסיקו כי לתום תקופה זו הבקרות ונהלים לגבי הגילוי של החברה הינן יעילות על מנת לרשום, לעבד, לסכם ולדווח על מידע שהחברה נדרשת לגלות בדו"חות השנתיים בהתאם להוראות הדין והוראות הדיווח שקבע הממונה על שוק ההון ביטוח וחסכון.

12.2. בקרות ונהלים לגבי גילוי ובקרה פנימית על דיווח כספי

בהתאם להוראות הממונה, החברה מיישמת את הוראות סעיפים 302 ו-404 ל"חוק Sarbanes-Oxley" שנחקק בארצות-הברית. בנובמבר 2010 פרסם הממונה את חוזר 2010-9-7 שעניינו "בקרה פנימית על דיווח כספי - הצהרות, דוחות וגילויים". החוזר הסדיר את נוסח ההצהרות ומתכונת הגילוי וכן קבע את נוסח חוות דעת רואה החשבון המבקר ודוח דירקטוריון והנהלה בדבר בקרה פנימית על דיווח כספי.

הוראות סעיף 302, המיושמות בהתאם להוראות הממונה החל מהדוחות הכספיים של החברה המנהלת ליום 31 בדצמבר 2006, קובעות כי המנכ"ל וסמנכ"ל הכספים, יחתמו כל אחד בנפרד על הצהרה בנושא בקרות ונהלים לגבי הגילוי. לצורך חתימת המנכ"ל וסמנכ"ל הכספים על הצהרות על הגילוי, ביצעה החברה, בין היתר, את תהליכי העבודה הבאים: מיפוי תהליכים, קביעת הבקרות הנדרשות לצורך הגילוי בדוחות הכספיים וקיום דיונים בהשתתפות הגורמים השותפים להכנת הדוחות הכספיים.

הוראות סעיף 404 מיושמות בהתאם לחוזר הממונה 2009-9-10 שעניינו "אחריות ההנהלה על הבקרה הפנימית על הדיווח הכספי". על פי החוזר, על גופים מוסדיים כהגדרתם בחוק הפיקוח על שירותים פיננסיים (ביטוח), התשמ"א-1981, לרבות קופות גמל וקרנות פנסיה, לכלול בדוח השנתי הצהרה בדבר אחריות ההנהלה להקמה ולתחזוקה של מערך ונהלי בקרה פנימית נאותים על הדיווח הכספי וכן הערכה לתום שנת הכספים לגבי יעילות המערך ונהלי הבקרה הפנימית של הגוף המוסדי על הדיווח הכספי. בנוסף, על רואה החשבון המבקר של הגוף המוסדי להמציא חוות דעת לגבי הבקרה הפנימית על הדיווח הכספי.

במסגרת היישום של הוראות סעיף 404, ביצעה החברה, בין היתר, את תהליכי העבודה הבאים: זיהוי החשבונות, התהליכים העסקיים ומערכות המידע המהותיים לדיווח הכספי (Scoping),

תיעוד התהליכים, הערכת סיכונים הקשורים לדיווח הכספי ולגילוי נאות, קביעת בקרות שמטרתן למנוע או לצמצם את אותם סיכונים, ניתוח פערי הבקרה על ידי השוואת אמצעי הבקרה הקיימים בפועל לבקרות מקובלות על פי מתודולוגיית העבודה של מודל ה-COSO ועל פי ה-Best Practice ואימות תוצרי התיעוד.

בהתאם לעדכון לוחות הזמנים בחוזר 2010-9-6 שפורסם ע"י הממונה בנובמבר 2010, הנהלת החברה העריכה את אפקטיביות מערך הבקרה הפנימית על הדיווח הכספי של החברה המנהלת. החברה צירפה לדוחות הכספיים של החברה המנהלת את "דוח הדירקטוריון והנהלה בדבר הבקרה הפנימית על דיווח כספי" ואת חוות דעת של רואה החשבון המבקר בדבר הבקרה הפנימית על הדיווח הכספי.

בקורות ונהלים לגבי הגילוי:

הנהלת החברה, בשיתוף המנכ"ל וסמנכ"ל הכספים של החברה, העריכו לתום התקופה המכוסה בדוח זה את האפקטיביות של הבקורות והנהלים לגבי הגילוי של החברה המנהלת ושל קופות הגמל שבניהולה. על בסיס הערכה זו, מנכ"ל החברה וסמנכ"ל הכספים של החברה הסיקו כי לתום תקופה זו הבקורות והנהלים לגבי הגילוי של החברה המנהלת ושל קופות הגמל שבניהולה הינן אפקטיביות על מנת לרשום, לעבד, לסכם ולדווח על המידע שהחברה המנהלת וקופות הגמלה שבניהולה נדרשות לגלות בדוח השנתי בהתאם להוראות הדין והוראות הדיווח שקבע הממונה על שוק ההון ביטוח וחסכון ובמועד שנקבע בהוראות אלו.

12.3. שינויים בבקרה הפנימית על דיווח כספי:

במהלך התקופה המכוסה המסתיימת ביום 31 בדצמבר 2011 לא אירע כל שינוי בבקרה הפנימית של החברה המנהלת וקופות הגמל שבניהולה על דיווח כספי אשר השפיע באופן מהותי, או סביר שצפוי להשפיע באופן מהותי, על הבקרה הפנימית של החברה המנהלת וקופות הגמל שבניהולה על דיווח כספי.

דירקטוריון החברה מודה לעובדי החברה והנהלתה על המסירות והתרומה לפעילותה של החברה.

יהודה בן אסאייג	איתי יעקב	רן קלמי
יו"ר הדירקטוריון	מנהל כללי	מנהל כספים

תאריך: 20.3.2012

נספח א'

הצהרה (certification)

אני הח"מ, איתי יעקב, מצהיר כי:

1. סקרתי את הדוח השנתי של מנורה מבטחים גמל בע"מ (להלן: "החברה המנהלת") לשנת 2011 (להלן: "הדוח").
2. בהתבסס על ידיעתי, הדוח איננו כולל כל מצג לא נכון של עובדה מהותית ולא חסר בו מצג של עובדה מהותית הנחוץ כדי שהמצגים שנכללו בו, לאור הנסיבות בהן נכללו אותם מצגים, לא יהיו מטעים בהתייחס לתקופה המכוסה בדוח.
3. בהתבסס על ידיעתי, הדוחות הכספיים ומידע כספי אחר הכלול בדוח משקפים באופן נאות, מכל הבחינות המהותיות, את המצב הכספי, תוצאות הפעולות, השינויים בהון העצמי ותזרימי המזומנים של החברה המנהלת למועדים ולתקופות המכוסים בדוח.
4. אני ואחרים בחברה המנהלת המצהירים הצהרה זו אחראים לקביעתם ולקיומם של בקרות ונהלים לגבי הגילוי ולבקרה הפנימית על דיווח כספי של החברה המנהלת; וכך-
 - (א) קבענו בקרות ונהלים כאלה, או גרמנו לקביעתם תחת פיקוחנו של בקרות ונהלים כאלה, המיועדים להבטיח שמידע מהותי המתייחס לחברה המנהלת, מובא לידיעתנו על ידי אחרים בחברה המנהלת, בפרט במהלך תקופת ההכנה של הדוח;
 - (ב) קבענו בקרה פנימית על דיווח כספי, או פיקחנו על קביעת בקרה פנימית על דיווח כספי, המיועדת לספק מידה סבירה של ביטחון לגבי מהימנות הדיווח הכספי ולכך שהדוחות הכספיים ערוכים בהתאם לתקני דיווח בינלאומיים (IFRS) ולהוראות הממונה על שוק ההון;
 - (ג) הערכנו את האפקטיביות של הבקרות והנהלים לגבי הגילוי של החברה המנהלת והצגנו את מסקנותינו לגבי האפקטיביות של הבקרות והנהלים לגבי הגילוי, לתום התקופה המכוסה בדוח בהתבסס על הערכתנו; וכך-
 - (ד) גילינו בדוח כל שינוי בבקרה הפנימית של החברה מנהלת על דיווח כספי שאירע ברבעון הרביעי שהשפיע באופן מהותי, או סביר שצפוי להשפיע באופן מהותי, על הבקרה הפנימית של החברה המנהלת על דיווח כספי; וכך-
5. אני ואחרים בחברה המנהלת המצהירים הצהרה זו גילינו לרואה החשבון המבקר, לדירקטוריון ולוועדת הביקורת של הדירקטוריון של החברה המנהלת, בהתבסס על הערכתנו העדכנית ביותר לגבי הבקרה הפנימית על דיווח כספי:
 - (א) את כל הליקויים המשמעותיים והחולשות המהותיות בקביעתה או בהפעלתה של הבקרה הפנימית על דיווח כספי, אשר סביר שצפויים לפגוע ביכולתה של החברה המנהלת לרשום, לעבד, לסכם ולדווח על מידע כספי; וכך-
 - (ב) כל תרמית, בין מהותית ובין שאינה מהותית, בה מעורבת ההנהלה או מעורבים עובדים אחרים שיש להם תפקיד משמעותי בבקרה הפנימית של החברה המנהלת על דיווח כספי.

אין באמור לעיל כדי לגרוע מאחריותי או מאחריות כל אדם אחר, על פי כל דין.

20 במרס, 2012

תאריך

איתי יעקב, מנכ"ל
מנורה מבטחים גמל בע"מ

נספח א'

הצהרה (certification)

אני הח"מ, רן קלמי, מצהיר כי:

1. סקרתי את הדוח השנתי של מנורה מבטחים גמל בע"מ (להלן: "החברה המנהלת") לשנת 2011 (להלן: "הדוח").
2. בהתבסס על ידיעתי, הדוח איננו כולל כל מצג לא נכון של עובדה מהותית ולא חסר בו מצג של עובדה מהותית הנחוץ כדי שהמצגים שנכללו בו, לאור הנסיבות בהן נכללו אותם מצגים, לא יהיו מטעים בהתייחס לתקופה המכוסה בדוח.
3. בהתבסס על ידיעתי, הדוחות הכספיים ומידע כספי אחר הכלול בדוח משקפים באופן נאות, מכל הבחינות המהותיות, את המצב הכספי, תוצאות הפעולות, השינויים בהון העצמי ותזרימי המזומנים של החברה המנהלת למועדים ולתקופות המכוסים בדוח.
4. אני ואחרים בחברה המנהלת המצהירים הצהרה זו אחראים לקביעתם ולקיומם של בקרות ונהלים לגבי הגילוי ולבקרה הפנימית על דיווח כספי של החברה המנהלת; וכך-
 - (א) קבענו בקרות ונהלים כאלה, או גרמנו לקביעתם תחת פיקוחנו של בקרות ונהלים כאלה, המיועדים להבטיח שמידע מהותי המתייחס לחברה המנהלת, מובא לידיעתנו על ידי אחרים בחברה המנהלת, בפרט במהלך תקופת ההכנה של הדוח;
 - (ב) קבענו בקרה פנימית על דיווח כספי, או פיקחנו על קביעת בקרה פנימית על דיווח כספי, המיועדת לספק מידה סבירה של ביטחון לגבי מהימנות הדיווח הכספי ולכך שהדוחות הכספיים ערוכים בהתאם לתקני דיווח בינלאומיים (IFRS) ולהוראות הממונה על שוק ההון;
 - (ג) הערכנו את האפקטיביות של הבקרות והנהלים לגבי הגילוי של החברה המנהלת והצגנו את מסקנותינו לגבי האפקטיביות של הבקרות והנהלים לגבי הגילוי, לתום התקופה המכוסה בדוח בהתבסס על הערכתנו; וכך-
 - (ד) גילינו בדוח כל שינוי בבקרה הפנימית של החברה מנהלת על דיווח כספי שאירע ברבעון הרביעי שהשפיע באופן מהותי, או סביר שצפוי להשפיע באופן מהותי, על הבקרה הפנימית של החברה המנהלת על דיווח כספי; וכך-
5. אני ואחרים בחברה המנהלת המצהירים הצהרה זו גילינו לרואה החשבון המבקר, לדירקטוריון ולוועדת הביקורת של הדירקטוריון של החברה המנהלת, בהתבסס על הערכתנו העדכנית ביותר לגבי הבקרה הפנימית על דיווח כספי:
 - (א) את כל הליקויים המשמעותיים והחולשות המהותיות בקביעתה או בהפעלתה של הבקרה הפנימית על דיווח כספי, אשר סביר שצפויים לפגוע ביכולתה של החברה המנהלת לרשום, לעבד, לסכם ולדווח על מידע כספי; וכך-
 - (ב) כל תרמית, בין מהותית ובין שאינה מהותית, בה מעורבת ההנהלה או מעורבים עובדים אחרים שיש להם תפקיד משמעותי בבקרה הפנימית של החברה המנהלת על דיווח כספי.

אין באמור לעיל כדי לגרוע מאחריותי או מאחריות כל אדם אחר, על פי כל דין.

20 במרס, 2012

תאריך

רן קלמי, מנהל כספים
מנורה מבטחים גמל בע"מ

נספח ב'

דוח הדירקטוריון והנהלה בדבר הבקרה הפנימית על דיווח כספי

ההנהלה, בפיקוח הדירקטוריון, של מנורה מבטחים גמל בע"מ (להלן: "גמל") אחראית לקביעתה וקיומה של בקרה פנימית נאותה על דיווח כספי. מערכת הבקרה הפנימית של גמל תוכננה כדי לספק מידה סבירה של ביטחון לדירקטוריון ולהנהלה של גמל לגבי הכנה והצגה נאותה של דוחות כספיים המפורסמים בהתאם לתקני דיווח כספי בינלאומיים (IFRS) והוראות הממונה על שוק ההון. ללא תלות בטיב רמת התכנון שלהן, לכל מערכות הבקרה הפנימית יש מגבלות מובנות. לפיכך גם אם נקבע כי מערכות אלו הינן אפקטיביות הן יכולות לספק מידה סבירה של בטחון בלבד בהתייחס לעריכה ולהצגה של דוח כספי.

ההנהלה בפיקוח הדירקטוריון מקיימת מערכת בקרות מקיפה המיועדת להבטיח כי עסקאות מבוצעות בהתאם להרשאות ההנהלה, הנכסים מוגנים, והרישומים החשבונאיים מהימנים. בנוסף, ההנהלה בפיקוח הדירקטוריון נוקטת צעדים כדי להבטיח שערוצי המידע והתקשורת אפקטיביים ומנטרים (monitor) ביצוע, לרבות ביצוע נהלי בקרה פנימית.

נהלת גמל בפיקוח הדירקטוריון העריכה את אפקטיביות הבקרה הפנימית של גמל על דיווח כספי ליום 31 בדצמבר, 2011, בהתבסס על קריטריונים שנקבעו במודל הבקרה הפנימית של "ה-COSO) Committee of Sponsoring Organizations of the Treadway Commission". בהתבסס על הערכה זו, ההנהלה מאמינה (believes) כי ליום 31 בדצמבר, 2011 הבקרה הפנימית של גמל על דיווח כספי הינה אפקטיבית.

חתימה _____	יהודה בן אסאייג	יו"ר הדירקטוריון
חתימה _____	איתי יעקב	מנהל כללי
חתימה _____	רן קלמי	מנהל כספים
20/3/2012		תאריך אישור הדוח